

DZIENNIK URZĘDOWY

KURATORIUM OKRĘGU SZKOLNEGO KRAKOWSKIEGO

Kraków

Nr 8

Październik 1947 r.

TREŚĆ

A. CZĘŚĆ URZĘDOWA

- Poz. 116. Rozporządzenie Ministra Oświaty z dn. 7 paźdz. 1947 r. Nr. VI. P. 3759/47 w spr. wprowadzenia do szkół średnich „Zagadnień społeczno-wychowawczych”.
- Poz. 117. Okólnik Ministerstwa Oświaty z dnia 4 października 1947 r. w sprawie podatków od gruntów użytkowanych przez szkoły powszechne i nauczycieli.
- Poz. 118. Rozporządzenie Ministra Oświaty z dnia 29 lipca 1947 r. w sprawie organizacji i zakresu działań Rad Opiekuńczych przy szkołach zawodowych.
- Poz. 119. Zarządzenie Ministerstwa Oświaty z dnia 18 lipca 1947 r., dotyczące instrukcji w sprawie organizacji wychowania przedszkolnego i rozbudowy sieci przedszkolnej.
- Poz. 120. Ogólnik Ministerstwa Oświaty z dnia 16 sierpnia 1947 r. w sprawie urlopów nauczycielskich.
- Poz. 121. Okólnik Ministerstwa Oświaty z dnia 18 sierpnia 1947 r. w sprawie racjonalnej gospodarki w zakresie zatrudnienia absolwentów K. N. zakładów K. N. i kursów pedagogicznych.
- Poz. 122. Okólnik Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 9 lipca 1947 r. nadesłany przy piśmie Ministerstwa Oświaty z dnia 19 sierpnia 1947 r. w sprawie odszkodowania za zwolnienie z pracy.
- Poz. 123. Zarządzenie Ministerstwa Oświaty z dn. 20 września 1947 r. w sprawie trybu zapraszania przedstawicieli państw obcych na uroczystości i inne imprezy.
- Poz. 124. Załącznik do rozporządzenia Ministerstwa Oświaty z dnia 4 lipca 1947 r. — Statut państwowej trzyletniej szkoły powszechnej dla dorosłych o ustroju semestralnym.
- Poz. 125. Wskazówki dotyczące przeinwentaryzowania bibliotek szkolnych.
- Poz. 126. Zarządzenie Ministerstwa Oświaty z dnia 21 czerwca 1947 r. w sprawie uznania świadectwa ukończenia Oficerskiej Szkoły Polityczno-Wychowawczej za równorzędne ze świadectwem ukończenia gimnazjum ogólnokształcącego.
- Poz. 127. Zarządzenie Ministerstwa Oświaty z dnia 16 sierpnia 1947 r. w sprawie udziału młodzieży szkolnej w zbiórkach publicznych.
- Poz. 128. Zarządzenie Ministerstwa Oświaty z dnia 11 września 1947 r. w sprawie zwiedzania szkół przez przedstawicieli państw obcych.
- Poz. 129. Pismo Ministerstwa Oświaty z dnia 17 czerwca 1947 r. w sprawie kwartalnika „Fizyka i chemia w szkole”.
- Poz. 130. Pismo Ministerstwa Oświaty z dnia 22 września 1947 r. w sprawie podręczników w zakładach kształcenia nauczycieli.
- Poz. 131. Pismo Kuratorium z dnia 12 września 1947 r. w sprawie prenumerowania czasopism lotniczych: „Skrzydła i Motor” oraz „Polska Skrzydlata”.
- Poz. 132. Komunikaty:

- I. O wznowieniu działalności Szkolnych Kas Oszczędności.
- II. O ustaleniu przedpłaty za prenumeratę periodyków.
- III. O Państwowej Wyższej Szkole Muzycznej w Warszawie.
- IV. O wydawnictwach Głównego Komitetu Kościuszkowskiego.
- V. O konkursie, umieszczonym w N. 5—6 „Życia i Szkoły”.
- VI. O Państwowym Ośrodku Muzealnym w Łańcucie.
- VII. O zaświadczeniach zastępczych.

Poz. 133. Ogłoszenia o zagubieniu świadectw szkolnych.

B. CZĘŚĆ NIEURZĘDOWA

1. Sprawozdania i komunikaty,
 - a) Sprawozdanie z I Walnego Zjazdu Delegatów T. B. S.
 - b) Sprawozdanie referatu WF za rok szk. 1946/47.
 - c) Sprawozdanie referatu PW za rok szk. 146/47.
 - d) Sprawozdanie referatu harc. za rok szk. 1946/47.
 - e) Komunikat Ogniska Metodycznego jęz. angielskiego.
 - f) Sprawozdanie z posiedzenia Ogn. Met. jęz. angielskiego.
 - g) Sprawozdanie z zebrania Ogn. Met. jęz. niemieckiego.
2. Przegląd Wydawnictw.

CZĘŚĆ URZĘDOWA

Poz. 116

Rzeczpospolita Polska
Ministerstwo Oświaty

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA OŚWIATY

z dnia 7 października 1947 r. Nr VI Pg—2759/47
w sprawie wprowadzenia do szkół średnich wszystkich typów zajęć p. n. „Zagadnienia społeczno-wychowawcze“.

Na podstawie art. 2 ustawy z dnia 11 marca 1932 r. o ustroju szkolnictwa (Dz. U. R. P. Nr 38, poz. 389) zarządzam, co następuje:

1. Na okres przejściowy do szkół średnich wszystkich typów, zarówno ogólnokształcących, zawodowych jak i dla dorosłych, do wszystkich klas, w których nie jest wykładane „Nauka o Polsce i świecie współczesnym“ lub „Zagadnienia życia współczesnego“, a mianowicie: do kl. II i III gimnazjów ogólnokształcących, klas przygotowawczych i I liceów pedagogicznych, do klasy I liceów zawodowych nowego typu, I i II gimnazjów zawodowych, kl. I i II trzyletnich liceów zawodowych, kl. I dwuletnich liceów zawodowych oraz na III, IV i VI semestr gimnazjów i liceów dla dorosłych — wprowadza się zajęcia p. n. „Zagadnienia społeczno-wychowawcze“ w wymiarze 1 godziny tygodniowo.

2. Zezwala się na prowadzenie „Zagadnień społeczno-wychowawczych“ również w klasach, w których „Nauka o Polsce i świecie współczesnym“ jest wykładana — o ile rada pedagogiczna uzna prowadzenie ich za pożądane.

3. Podstawowa tematyka oraz formy, jakie obowiązywać będą w pracy nad realizacją programu „Zagadnień społeczno-wychowawczych“, podane zostaną w oddzielnej instrukcji.

4. Zajęcia p. n. „Zagadnienia społeczno-wychowawcze“ w szkołach średnich ogólnokształcących zalicza się do III kategorii przedmiotów, w szkołach zawodowych zaś do IV kategorii przedmiotów.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą obowiązującą od dnia 1 października 1947 r.

Minister

(—) Skrzyszewski

Otrzymują: Kuratoria
Okręgów Szkolnych

Rzeczpospolita Polska
Ministerstwo Oświaty
Warszawa

INSTRUKCJA

z dnia 17 października 1947 r. Nr VI Pg-2759/47.
w sprawie realizacji „Zagadnień społeczno-wychowawczych“.

Młodzież, która pobierała dotychczas naukę w gimnazjum ogólnokształcącym w zasadzie nie zetknęła się w sposób systematyczny z zagadnieniami, stanowiącymi treść „Nauki o Polsce i świecie współczesnym“.

W celu dopomożenia szkole do spełnienia jej zadań wychowawczych i osiągnięcia wyników, których demokratyczne państwo polskie po niej oczekuje — zarządzeniem Ministra Oświaty z dnia 7 października 1947 r. (Nr VI-Pg 2759/47) wprowadzone zostały na okres przejściowy do wszystkich typów szkół średnich zajęcia p. n. „Zagadnienia społeczno-wychowawcze“ w wymiarze 1 godz. tygodniowo.

Celem tych zajęć winno być uwydatnienie i doprowadzenie do zrozumienia konkretnie istniejących warunków bytu narodu polskiego, form organizacyjnych i zasad, jakimi się kieruje Polska Ludowa w dążeniu do wytworzenia i upowszechnienia doskonałych form życia dla obecnych i przyszłych pokoleń.

Celem tych zajęć winno być systematyczne oddziaływanie wychowawcze na młodzież poprzez pogłębienie znajomości osiągnięć, które w nieproporcjonalnie krótkim czasie uzyskał naród polski, krocząc po swej nowej drodze dziejowej, poprzez ugruntowanie przywiązania do Polski Ludowej i do zasad, na jakich budujemy nasz byt narodowy, wreszcie poprzez budzenie entuzjazmu, gotowości do wysiłku i ofiar w pracy nad odbudową i demokratyczną przebudową naszego życia.

Metoda winna prowadzić zainteresowania poprzez konkretne zestawienie dowodów i faktów do rzeczywistego obrazu życia i pracy narodu. Na tej podstawie poznawczo-rozumowej winny wystąpić momenty przeżyć emocjonalnych, zmierzające do wykorzystania właściwości okresu młodzieńczego, ujawniających się w pracy i działalności dla dobra ogółu.

Organizację zajęć z zakresu zagadnień społeczno-wychowawczych w szkołach wszystkich typów oprócz należy na szczegółowym planie okresowym opracowanym i przyjętym przez plenum rady pedagogicznej. Plany okresowe zaakceptowane przez dyr. szkoły należy przesłać do Kuratorium najpóźniej do dn. 1 (pierwszego) miesiąca danego okresu.

Plan na pierwszy okres rb. należy przesłać do dnia 30 października br. W celu ułatwienia radom pedagogicznym pracy nad układaniem planu okresowego oraz wytyczenia właściwej linii postępowania w doborze treści Ministerstwo podaje szereg przykładowych tematów do wyboru.

Wybrane tematy z obowiązującego spisu winny być uzupełnione 25—30 tematami sformułowanymi przez radę pedagogiczną. Na materiał stanowiący osnowę i trzon danej jednostki tematycznej należy dobierać aktualne konkretne fakty, górujące znaczeniem w danym momencie w życiu zbiorowym i z niego wyproawdzać sugestie etyczne (np. zwalczanie egoizmu jednostkowego albo grupowego, budzenie szacunku entuzjazmu dla społecznie użytecznej pracy i wysiłku zbiorowego, tłumienie nienawiści rasowej itd.). Należy przy tym unikać wszelkiej frazeologii, zbędnego emocjonalizowania zagadnień i moralizatorstwa: ujawniać natomiast prawdziwe przyczyny społecznych skłonności w człowieku i krzywdę, jaką wyrządza społeczeństwu destrukcyjna działalność czynników reakcji i zacofania.

Dobór form realizacyjnych Ministerstwo pozostawia inwencji rady pedagogicznej i nauczyciela prowadzącego zajęcia z „Zagadnień społeczno-wychowawczych”. Należy przy tym dbać o ich urozmaicenie, atrakcyjność i dostosowanie do tematu.

Zagadnienia „Z frontu odbudowy” mogą być np. opracowane na zasadzie dłuższej i indywidualnej obserwacji, badań i wywiadów prowadzonych przez uczniów w przydzielonym im terenie i ewentualnym udziale ochotniczym w pracach publicznych.

Temat „Sukcesy produkcji” — może mieć charakter tzw. sprawozdań prasowych, przygotowanych przez zespoły uczniów na pewien okres. Zebrane w ten sposób wiadomości — artykuły, dane statystyczne, wykresy i ilustracje mogą znaleźć swój wyraz i rozpowszechnienie w postaci gazetki ściennej.

Działalność samorządu lokalnego, Powiatowych i Wojewódzkich Rad Narodowych można związać (o ile to będzie możliwe) z pobytem na jednym z zebrań oraz bezpośrednim zetknięciem się z wybitniejszymi działaczami z terenu.

Przygotowanie niektórych pogadanek może rada pedagogiczna, na wniosek nauczyciela prowadzącego zajęcia, powierzyć nauczycielom specjalistom z grona nauczycielskiego lub zaprosić prelegentów z poza personelu nauczającego.

Z zasady w celu uzyskania jak najbardziej żywego kontaktu z czynnikami reprezentującymi dane zagadnienie, do wygłaszania pogadanek takich, jak „Główne partie polityczne”, należy zapraszać wybitniejszych przedstawicieli partii demokratycznych, do zagadnień związanych z organizacjami młodzieżowymi — przygotowanych odpowiednio przedstawicieli organizacji młodzieżowych, do zagadnień wojskowych — przedstawicieli wojska. Pożądanym jest również, aby uczniowie klas licealnych brali czynny udział, a na-

wet sami organizowali pogadanki i zajęcia dla klas młodszych. Zasadą ogólną w doborze sposobów i środków opracowania poszczególnych zagadnień powinno być unikanie form biernych zmuszających ucznia do biernego wysłuchania prelekcji. Lekcje „Zagadnień społeczno-wychowawczych” powinny stwarzać okazje do wychowania poprzez działanie, poprzez czynny stosunek młodzieży zarówno w przygotowaniu zajęć jak i w czasie ich przebiegu.

Ministerstwo poleca powierzać prowadzenie „Zagadnień społeczno-wychowawczych” tym osobom spośród grona pedagogicznego, które posiadają największe wyrobienie społeczne, orientację polityczną, autorytet i powagę wśród młodzieży oraz zdolności organizacyjne. Cały personel szkolny jest obowiązany do pomocy i współdziałania w realizacji uchwalonego przez radę pedagogiczną programu „Zagadnień społeczno-wychowawczych”.

Opiekę ogólną nad programem „Zagadnień społeczno-wychowawczych” i jego realizacją sprawuje dyrektor szkoły. Odpowiedzialność za należytą organizację „Zagadnień społeczno-wychowawczych”, ponosi cała rada pedagogiczna wraz z dyrektorem szkoły.

Spis przykładowych tematów na r. szk. 1947/48 do wyboru

1. Stały przegląd naczelnych zagadnień i wydarzeń z zakresu polityki wewnętrznej i zagranicznej (co 2 miesiące).
2. Granice terytorialne, ludność, bogactwa naturalne naszego kraju.
3. Dochód społeczny, jego formy, źródła i podział w Polsce przedwrześniowej i współczesnej; walka o obniżenie cen — walka o sprawiedliwy podział dochodu społecznego.
4. Ustawa PKWN o reformie rolnej z dn. 6 września 1944 r., proces jej realizacji i przebudowa ustroju agrarnego Polski.
5. Ustawa KRN w sprawie nacjonalizacji przemysłu, banków i transportu z dn. 3 stycznia 1946 r., proces jej realizacji i przebudowa ustroju gospodarczego Polski.
6. Odrodzone Wojsko Polskie — zbrojne ramie narodu.
7. Ziemie Odzyskane, ich bogactwa i możliwości gospodarcze i znaczenie dla Polski.
8. Polityka zagraniczna Polski Ludowej, — sojusze i układy, Polska w rodzinie narodów słowiańskich, Polska w ONZ, Polska wobec kwestii Niemiec.
9. Dorobek Polski w zakresie odbudowy zniszczeń wojennych i przebudowy społeczno-gospodarczej, 22. VII. 144 — 22. VII. 1947.
10. Dorobek Polski Ludowej w zakresie ustawodawstwa (np. ustawodawstwo pracy, odpowiedzialność za przestępstwa wojenne, ustawodawstwo dotyczące stanowska i praw kobiety, ustawodawstwo w zakresie zwalczania szkodnictwa gospodarczego itp.).

11. Mała Konstytucja — Prezydent Rzplitej, Sejm, Rada Państwa.

12. Samorząd terytorialny i gospodarczy, jego formy i organizacja i działalność Rad Narodowych na danym terenie.

13. Organizacja świata pracy, związki zawodowe, ich zadania i rola w Polsce współczesnej.

14. Narodowy plan gospodarczy — jego założenia, istota i cele: jak dany teren uczestniczy w jego realizacji.

15. Sprawa upowszechnienia oświaty i kultury, reforma szkolnictwa i etapy jej realizacji.

16. Możliwości i drogi kształcenia zawodowego w nowej Polsce (z uwzględnieniem morza — uwaga dla referenta).

1. Organizacja szkolnictwa wyższego i nauki, instytucje naukowe.

18. Szeroki dostęp do morza i jego znaczenie dla narodu i państwa.

19. Partie polityczne ich rola w życiu państwa i społeczeństwa.

20. Organizacje ideowo-wychowawcze młodzieży i ich działalność.

21. Nowy człowiek w nowej Polsce.

22. Państwa słowiańskie po drugiej wojnie światowej w procesie przebudowy demokratycznej.

Dyrektor Departamentu
Dr. Z. Kormanowa

Poz. 117

Rzeczpospolita Polska
Ministerstwo Administracji Publicznej
L. dz. III. N. 5257/47

Odpis z odpisu

Warszawa, dn. 27 sierpnia 1947 r.

OKÓLNIK Nr. 59

Do Obywateli Wojewodów, Prezydentów Miast, Burmistrzów i Wójtów

Zwolnienie od podatku gruntowego gruntów użytkowanych przez publiczne szkoły powszechne

Doszło do wiadomości Ministerstwa, że niektóre zarządy gminne i miejskie wymierzają podatek gruntowy od gruntów szkół powszechnych, użytkowanych przez nauczycielstwo tych szkół.

W związku z powyższym Ministerstwo wyjaśnia, iż grunty publicznych szkół powszechnych korzystają ze zwolnienia od podatku gruntowego na zasadzie przepisów art. 9 pkt. 6 dekretu z dnia 20 marca 1946 r. o podatkach komunalnych (Dz. U. R. P. Nr. 40, poz. 190 z 1947 r.) bez względu na to czy grunty te są użytkowane przez nauczycielstwo tej szkoły dla potrzeb własnych. Przepis bowiem art. 9 pkt. 6 dekretu nie określa i nie uzależnia zwolnienia od podatku gruntów użytkowanych przez publiczne szkoły powszechne od celu, jakiemu grunty te miałyby

służyć. Również sposób użytkowania tych gruntów jest tu — w myśl przepisów § 31 rozporządzenia Ministrów Administracji Publicznej i Ziem Odzyskanych z dnia 20 czerwca 1947 r. w sprawie wykonania dekretu z dnia 20 marca 1947 r. o podatkach komunalnych (Dz. U. R. P. z 1947 r. Nr. 31, poz. 258) — bez znaczenia.

p. o: Dyrektor Departamentu
St. Rybicki

Rzeczpospolita Polska
Ministerstwo Oświaty
Warszawa

OKÓLNIK Nr. 38

z dnia 4 października 1947 r. Nr. III P-5536/47
w sprawie podatku od gruntów użytkowanych przez szkoły powszechne i nauczycieli

Ministerstwo Oświaty podaje do wiadomości odpis okólnika Ministerstwa Administracji Publicznej Nr. 59 z dnia 27 sierpnia 1947 r. L. d. III. SP. 5257/47, który wyjaśnia sprawę podatków od gruntów szkolnych, użytkowanych przez nauczycieli szkół powszechnych.

w. z. Dyrektora Departamentu
E. Czernichowski
Naczelnik Wydziału

Otrzymują:
Kuratoria Okręgów Szkolnych.

Poz. 118

Rzeczpospolita Polska
Ministerstwo Oświaty

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA OŚWIATY**

z dnia 29 lipca 1947 r. (Nr. III OK-2590/47)
o organizacji i zakresie działania Rad Opiekun-
czych przy szkołach zawodowych

Na podstawie art. 1 ustawy z dnia 4 czerwca 1920 r. o tymczasowym ustroju władz szkolnych (Dz. U. R. P. Nr. 50, poz. 304) zarządzam co następuje:

§ 1. Tworzy się Rady Opiekun-
cze przy szko-
łach zawodowych podległych Ministrowi Oświa-
ty, złożone z przedstawicieli sfer gospodarczych,
społecznych i szkolnych.

§ 2. Do zakresu działania Rad Opiekun-
czych należy dbanie o rozwój szkół, pomoc w dosto-
sowaniu ich do potrzeb właściwego działu życia
gospodarczego względnie pracy zawodowej, pie-
cza nad potrzebami kształcącej się młodzieży o-
raz troska o zatrudnienie absolwentów we wła-
ściwych dla nich dziedzinach pracy.

§ 3. Szczegółowy zakres działania oraz organi-
zację Rad Opiekun-
czych przy szkołach zawodo-
wych określa statut, stanowiący załącznik do ni-
niejszego rozporządzenia.

§ 4. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 września 1947 r. Równocześnie tracą moc obowiązującą wszelkie przepisy w zakresie unormowanym niniejszym rozporządzeniem.

Załącznik

Za Ministra
*Prof. Dr. H. Jabłoński
Podsekretarz Stanu

Załącznik

do rozporządzenia Ministra Oświaty
z dnia 29 lipca 1947 r. (Nr. III OK-2590/47)
o organizacji i zakresie działania Rad Opiekun-
czych przy szkołach zawodowych

Statut

Rad Opiekunowych przy szkołach zawodowych

§ 1.

Zadaniem Rady Opiekunowej jest dbanie o rozwój szkoły, pomoc w dostosowaniu jej do potrzeb właściwego działu życia gospodarczego względnie pracy zawodowej, piecza nad potrzebami kształcącej się młodzieży oraz troska o zatrudnienie absolwentów we właściwych dla nich dziedzinach pracy.

§ 2.

Do obowiązków Rady Opiekunowej należy:

- 1) zaznajamianie się z organizacją, programem nauki i metodami pracy szkoły dla zorientowania się w jej potrzebach,
- 2) propagowanie kształcenia zawodowego, a w związku z tym rozpowszechnianie we właściwych sferach wiadomości o celach i organizacji szkoły,
- 3) staranie o zapewnienie szkole warunków naukowo-technicznych, umożliwiających pełną realizację programu nauki,
- 4) ułatwianie współpracy szkoły ze sferami gospodarczymi i zawodowymi w zakresie realizacji nauki zawodu (nauka praktyczna, praktyki względnie ćwiczenia uczniów w zakładach pracy, udział fachowców w pracy szkolnej w charakterze nauczycieli i instruktorów, praktyki zawodowe nauczycieli, doksztalcanie pedagogiczne fachowców),
- 5) staranie o dostosowanie szkoły co do kierunku, kierunku i metod kształcenia zawodowego oraz liczby absolwentów — do potrzeb życia gospodarczego (zawody).
- 6) opieka nad uczącą się młodzieżą i organizowanie dla niej pomocy materialnej,
- 7) opieka nad absolwentami szkoły (zatrudnienie we właściwym zawodzie, w niektórych zawodach pomoc w stwarzaniu warunków pracy samodzielnej, udzielanie porad),
- 8) organizowanie współpracy sfer gospodarczych ze szkołą w zakresie opieki nad nauczycielami pracującymi naukowo, współpracy fachow-

ców w tworzeniu podręczników, książek i opracowań pomocniczych, wytwarzanie pomocy naukowych itd.,

9) dysponowanie funduszami zebranymi przez Radę na cele szkoły.

§ 3.

Do uprawnień Rady należy:

- 1) delegowanie upoważnionych do tego członków na egzaminy w szkole,
- 2) przedstawianie dyrekcji szkoły wniosków dotyczących kierowania absolwentów do pewnych działów lub zakładów pracy,
- 3) przedstawianie władzom szkolnym i dyrekcji szkoły opinii i wniosków w zakresie przystosowania szkoły do potrzeb życia gospodarczego i pracy zawodowej,
- 4) kontrolowanie i badanie sposobu użytkowania środków technicznych i sum pieniężnych wyjednaných za pośrednictwem Rady na potrzeby szkoły.

4.

Delegaci Rady Opiekunowej zwiedzający szkołę nie mają prawa wydawania zarządzeń lub czynienia uwag nauczycielom i personelowi szkoły, mogą oni komunikować swoje spostrzeżenia dyrektorowi szkoły, Prezydium Rady względnie na plenum Rady. W sprawach, z których charakteru wynika, iż dla dobra szkoły powinny być traktowane jako poufne, obowiązuje członków Rady zachowanie tajemnicy.

§ 5.

W skład Rady Opiekunowej wchodzi:

- 1) od 5 do 20 delegatów sfer gospodarczych i zawodowych oraz urzędów i instytucji, zainteresowanych istnieniem szkoły (zjednoczenia lub centrale gospodarcze, zakłady pracy, samorząd gospodarczy, organizacje zawodowe, urzędy i instytucje); delegatów wyznaczają odpowiednie zakłady, instytucje lub urzędy, na zaproszenie Kuratora Okręgu Szkolnego,
- 2) dyrektor szkoły,
- 3) delegat koła rodzicielskiego przy szkole,
- 4) delegat rady pedagogicznej szkoły,
- 5) delegat związku absolwentów szkoły.

§ 6.

Członkowie rady pełnią swoje funkcje honorowo.

§ 7.

Mandaty delegatów do Rady Opiekunowej trwają 3 lata. Dyrektor szkoły jest delegatem stałym. Na trzy miesiące przed upływem okresu trzyletniego organizacje, instytucje, urzędy, zakłady pracy, wyznaczają na zaproszenie przewodniczącego Rady delegatów na następny okres trzyletni. Mogą nimi być ponownie wyznaczeni delegaci dotychczasowi.

W razie opuszczenia stanowiska przez członka Rady Opiekunowej przed upływem trzechlecia, właściwa instytucja wyznacza innego delegata do końca danego trzechlecia.

§ 8.

Pierwsze zebranie Rady Opiekuńczej zwołuje dyrektor szkoły. Na zebraniu tym Rada wybiera ze swego grona na okres 3-letni Prezydium Rady, w skład którego wchodzi: przewodniczący, jego zastępca, skarbnik i sekretarz. O wynikach wyborów powiadamia dyrektor Kuratora Okręgu Szkolnego.

Dyrektor szkoły nie może być przewodniczącym Rady Opiekuńczej.

W razie ustąpienia członka Prezydium przed upływem okresu trzyletniego, pozostali członkowie Prezydium dobierają chwilowo nowego członka Prezydium, który pełni funkcje do najbliższego zebrania Rady; zebranie to dokonuje definitywnego wyboru uzupełniającego.

Prezydium Rady stanowi organ wykonawczy Rady Opiekuńczej, powołany do przygotowania planu pracy Rady Opiekuńczej i wykonywania jej postanowień.

§ 9.

Do czynności, wymagających stałej lub dłuższej pracy, Rada może powołać ze swego grona ściślejsze komisje lub powierzyć wybranym członkom określone funkcje.

§ 10.

Rada wybiera ze swego grona trzyosobową Komisję Rewizyjną do badania gospodarki finansowej Rady. Komisja opracowuje roczne sprawozdanie rewizyjne, a ponadto przeprowadza rewizję w ciągu roku, zależnie od swego uznania.

§ 11.

Rada Opiekuńcza obowiązana jest zbierać się co najmniej trzy razy do roku. Posiedzenia zwołuje przewodniczący Rady w porozumieniu z dyrektorem szkoły, drogą piśmiennych zaproszeń. Niezależnie od terminów zebrań, ustalonych przez przewodniczącego w porozumieniu z dyrektorem szkoły, Rada Opiekuńcza winna być zwołana na żądanie: 1) delegata władz szkolnych, 2) dyrektora szkoły, 3) na pisemne żądanie co najmniej trzech członków Rady.

Zaproszenie na posiedzenie powinno być wydane co najmniej na tydzień naprzód (wyjąwszy wypadki nagłe) i powinno zawierać porządek obrad.

§ 12.

Uchwały Rady zapadają większością głosów obecnych. W razie równości głosów przeważa zdanie, za którym opowiedział się przewodniczący.

§ 13.

Do ważności uchwał Rady niezbędna jest obecność co najmniej jednej trzeciej wszystkich członków, nie licząc dyrektora i delegata Rady Pedagogicznej Szkoły.

§ 14.

Z posiedzeń Rady powinien być spisywany protokół, który prowadzi sekretarz Rady. Odpisy protokołów przesyła dyrektor szkoły Kuratorowi Okręgu Szkolnego.

§ 15.

Uchwała Rady Opiekuńczej może być zawieszona decyzją Kuratora Okręgu Szkolnego.

§ 16.

W razie dwukrotnej nieusprawiedliwionej nieobecności członka Rady na zebraniu Rady, może on być decyzją Rady skreślony z listy członków. Instytucja, którą skreślony członek reprezentuje, może delegować swego przedstawiciela na zaproszenie skierowane przez Prezydium Rady.

§ 17.

Rada Opiekuńcza gromadzi fundusze na cele wyposażenia naukowo-technicznego szkoły oraz na pomoc dla uczniów. Fundusze te powstają:

- 1) z dotacyj organizacji, instytucji, zrzeszeń gospodarczych, zakładów pracy i osób prywatnych,
- 2) subwencji władz i samorządów,
- 3) z innych źródeł.

Fundusze powinny być przechowywane na rachunkach bankowych.

Pisma dotyczące spraw finansowych podpisuje w imieniu Rady przewodniczący wraz ze skarbnikiem.

Skarbnik prowadzi rachunkowość Rady.

Majątek ruchomy zakupiony z funduszy Rady staje się własnością szkoły.

§ 18.

W ciągu miesiąca po zakończeniu roku szkolnego sekretarz Rady opracowuje krótkie sprawozdanie z działalności Rady i sprawozdanie to, zatwierdzone przez Prezydium Rady, przesyła dyrektor szkoły Kuratorium Okręgu Szkolnego.

§ 19.

Jeżeli w miejscowości istnieje więcej niż jedna szkoła, może być dla kilku lub wszystkich szkół tego rodzaju utworzona jedna Rada Opiekuńcza, osobne Rady Opiekuńcze dla szkół o tym samym kierunku zawodowym albo osobne rady dla poszczególnych szkół, a to zależnie od decyzji Kuratora Okręgu Szkolnego.

§ 20.

Do Rady Opiekuńczej dla więcej niż jednej ze szkół zawodowych wchodzi członkowie w składzie ustalonym w § 5 z uwzględnieniem dyrektorów, delegatów rad pedagogicznych i kół rodzicielskich wszystkich szkół. Skład Rady Opiekuńczej powinien być tak ustalony, ażeby reprezentacja szkół nie przekroczyła 1/3 liczby wszystkich członków Rady.

§ 21.

Rada Opiekuńcza dla kilku szkół może dla spraw pojedynczych szkół lub dla grupy szkół o jednym kierunku zawodowym powoływać sekcje, uchwalając dla nich regulaminy, określające zakres czynności.

§ 22.

Rada Opiekuńcza może się rozwiązać uchwałą 3/4 głosów obecnych, przy obecności co najmniej połowy członków, albo może być rozwiązana decyzją Kuratora Okręgu Szkolnego, jeżeli Rada nie spełni zadań określonych w niniejszym statucie lub jeżeli będą tego wymagały względy organizacyjne szkolnictwa.

§ 23.

Fundusze posiadane przez Radę w chwili jej likwidacji przechodzą na rzecz szkoły na zakup pomocy naukowych lub na pomoc dla młodzieży.

§ 24.

W razie zorganizowania Okręgowej Rady Kształcenia Zawodowego, Rada Opiekuńcza będzie do tej Rady delegować przedstawiciela na zaproszenie Kuratora Okręgu Szkolnego.

Poz. 119

Rzeczpospolita Polska
Ministerstwo Oświaty
Nr II WP.3731/47.

W sprawie organizacji wychowania przedszkolnego na rok szkolny 1947/48.

Na rok szkolny 1947/48 utrzymuje się w mocy Instrukcję w sprawie organizacji wychowania przedszkolnego i rozbudowy sieci przedszkolnej z dn. 24 lipca 1946 r. Nr II WP-3956/46 (Dz. Urz. Min. Ośw. Nr 7 poz. 221) z następującymi uzupełnieniami:

I. Sieć przedszkoli.

a) Do sieci przedszkolnej należy włączyć wszystkie czynne w powiecie przedszkola bez względu na to czyją stanowią własność.

b) Uruchomianie nowych przedszkoli przeprowadza się zgodnie z zaplanowaną przez Inspektora szkolnego siecią przedszkoli i na podstawie orzeczeń organizacyjnych wydawanych przez Inspektoraty Szkolne.

c) Uzupełnianie sieci przedszkolnej nowymi przedszkolami do końca roku kalendarzowego 1947 należy przewidywać głównie na drodze zakładania przedszkoli przez zakłady pracy i instytucje, które same będą opłacały pracowników pedagogicznych swoich przedszkoli, bowiem liczba etatów na I kwartał przyszłego roku szkolnego nie będzie mogła być powiększona.

II. Wolne etaty.

Zwalniające się etaty wychowawczyń należy przyznawać przede wszystkim przedszkolom samorządowym powiększając tą drogą liczbę przedszkoli publicznych.

III. Poziom i organizacja pracy.

Rozwój przedszkoli musi znaleźć swój wyraz nie tylko w przyroście liczbowym tych zakładów lecz również w podniesieniu poziomu pedagogicznego, organizacji pracy przedszkoli oraz w należytym kierownictwie i nadzorze wykonywanej w przedszkolu pracy wychowawczej.

1. Dla realizacji tych zadań zechcą Kuratoria polecić okręgowym wizytatorkom wychowania przedszkolnego opracowanie przy współdziałaniu instruktoerek wych. przedszkoln. programów zajęć dla dzieci, które będą obowiązujące na rok szkolny 1947/48 dla wszystkich przedszkoli w Okręgu. Programy te mają być opracowane dla każdego rodzaju zajęć oddzielnie z uwzględnieniem 2 poziomów dla przedszkoli jednooddziałowych i 3 poziomów dla przedszkoli 2 i 3 oddziałowych, biorąc pod uwagę 2 względnie 3 okresy rozwojowe (w wieku przedszkolnym), pokrywające się z rozwojem przeciętnym dzieci w wieku 3—4, 5 i 6 lat. Tematyka poszczególnych programów powinna utworzyć w ramach roku szkolnego pewną całość, ustopniowaną co do trudności i dążącą do rozszerzenia zakresu pojęć i zainteresowań dziecka.

Tematy muszą być oparte na materiale konkretnym bądź stałym bądź okolicznościowym — np. uroczystości i obchody poświęcone wydarzeniom o znaczeniu państwowym i narodowym — z uwzględnieniem takich zagadnień jak Godło Państwa, rola Głowy Państwa, zasługi żołnierza polskiego, roli chłopca i robotnika w zaspokajaniu potrzeb dzieci i dorosłych, znaczenie zasad pracy i zabawy zbiorowej. Tematy przyrodnicze powinny być traktowane rzeczowo z zastosowaniem kierowanej obserwacji, hodowli, gromadzenia przez dzieci okazów łatwych do przechowania jako pomoce dydaktyczne. Należy wyciągnąć konsekwencje z obserwowanych faktów, że wartościowe dydaktyczne obiekty, znajdujące się w najbliższym otoczeniu dzieci, nie są dostatecznie wykorzystywane przez wychowawczynie w programach zajęć przedszkolnych.

2. Do zaopatrzenia przedszkoli w materiał do robót dzieci mogliby się skutecznie przyczynić rodzice rozporządzający odpadkami i ścinkami surowców jak drzewo, tkaniny, farby, glina, drut, tektura, papier. Udział rodziców w wyposażeniu przedszkoli powinien się wyrażać również w ofiarowaniu przez nich swej pracy fachowej w konserwacji i sporządzaniu sprzętów przedszkolnych.

Pomoce wychowawcze powinny być uzupełniane nie wyłącznie drogą kupna przedmiotów gotowych, ale również sporządzane przez wychowawczynie w obecności i przy współdziałaniu dzieci.

3. Prace i zajęcia, ich przebieg i wyniki powinny być notowane systematycznie przez wychowawczynie w dzienniku zajęć, w którym znajdują się odpowiednie na to rubryki.

IV. Konferencje okręgowe.

W celu zrealizowania wyżej przedstawionych zadań przeprowadzą okręgowe wizytatorki wychowania przedszkolnego z początkiem roku szkolnego 1947/48 konferencje programowo-organizacyjne z instruktorkami wychowania przedszkolnego. Ustalone na tych konferencjach wytyczne organizacyjno-administracyjne i programowe zostaną omówione z wychowawczyniami i przeprowadzone w terenie pod kierunkiem i kontrolą instruktorek wychowania przedszkolnego. W końcu roku kalendarzowego 1947 (w grudniu) i w końcu roku szkolnego (w maju) przeprowadzą okręgowe wizytatorki ponowne konferencje sprawozdawcze w celu wyrobienia sobie poglądów na przeprowadzoną akcję uporządkowania i ustabilizowania programów zajęć w przedszkolach.

Konferencje rejonowe.

Konferencje rejonowe wychowawczyń będą wykorzystane dla instruowania i demonstracji w zakresie ustalonych wytycznych i programów, dla referatów i dyskusji w zakresie doskonalenia zawodowego oraz dla zaznajomienia wychowawczyń z zagadnieniami dzisiejszej polskiej rzeczywistości i dopomożenia im tą drogą do wytworzenia sobie światopoglądu i właściwej postawy obywatelskiej. Jest wskazane, aby część konferencji poświęconą tym ostatnim zagadnieniom odbywała się wspólnie z nauczycielstwem szkół podstawowych.

V. Dobór i zatrudnienie wychowawczyń.

Dla zapewnienia przedszkolom możliwie najlepszych sił pedagogicznych zarządzają Kuratoria:

a) Zatrudnianie absolwentek seminariów dla wychowawczyń wyłącznie w przedszkolach.

b) Wymaganie — jako minimum warunków do zatrudnienia wychowawczyń w przedszkolach — ukończenia 8-tygodniowego kursu wprowadzającego w zagadnienia wychowania przedszkolnego.

c) Nieodnawianie umów pracy z wychowawczyniami, które nie wykazują dostatecznej sumienności, zainteresowań i wiedzy zawodowej w swej pracy w przedszkolu.

d) Ze względu na dobro dzieci żądanie od kandydatek na wychowawczynie przedstawiania świadectwa lekarskiego o przydatności do zawodu nauczycielskiego.

e) Wykorzystania przez czynne kwalifikowane wychowawczynie kursów wakacyjnych dla dalszego doskonalenia zawodowego.

w z. Dyrektora Departamentu

J. Szurek

Naczelnik Wydziału

Otrzymują:

Kuratoria Okręgów Szkolnych

Poz. 120

Rzeczpospolita Polska
Ministerstwo Oświaty
Warszawa

OKÓLNIK NR 29

z dnia 16 sierpnia 1947 r. (II Pers-13012/47)
w sprawie urlopów nauczycielskich.

Z nadesłanych przez Kuratoria sprawozdań o urlopach udzielonych nauczycielom przez Kuratoria w roku szkolnym 1946/47 oraz zestawień urlopów udzielonych przez Ministerstwo Oświaty wynika, że w roku szkolnym 1946/47 udzielono nauczycielom (z wyjątkiem szkół wyższych) ponad 4000 urlopów w wymiarze przekraczającym 6 miesięcy.

Biorąc pod uwagę z jednej strony brak sił nauczycielskich uniemożliwiający uruchomienie szkół przewidzianych w planie sieci szkolnej, a z drugiej strony zarysowujący się już w niektórych działach szkolnictwa brak wolnych etatów dla nowych sił zastępczych należy stwierdzić, że liczba udzielonych urlopów jest zbyt wysoka oraz, że liberalne nastawienie władzy przy udzielaniu urlopów jest w obecnym okresie niewłaściwe.

Jednocześnie z nadesłanych sprawozdań wynika, że Kuratoria udzielają nauczycielom dla załatwienia spraw osobistych urlopy płatne przekraczające nie tylko dwa ale nawet sześć miesięcy, oraz udzielają dla celów naukowych i oświatowych urlopy płatne, co jest naruszeniem obowiązujących przepisów o kompetencjach władz naukowych. Zachodzą również wypadki, że Kuratoria, nadsyłając do Ministerstwa wnioski w sprawie urlopów zastrzeżonych do kompetencji Ministerstwa, faktycznie już udzieliły urlopów nauczycielom a nadesłane wnioski są raczej wnioskami o aprobatę dokonanych czynności.

Stosowana w roku 1946/47 praktyka zbyt liberalnego traktowania podań o urlopy oraz przekraczanie przepisanych kompetencji jest szkodliwa dla dobra szkoły i musi ulec zmianie w roku przyszłym. Aby zapobiec stosowaniu praktyki dotychczasowej, Ministerstwo ustala następujące wytyczne z poleceniem ścisłego ich stosowania.

1. Urlopy dla poratowania zdrowia.

Przy udzielaniu urlopów dla poratowania zdrowia należy ściśle przestrzegać przepisów art. 28 ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o stosunkach służbowych nauczycieli (Dz. U. R. P. Nr 104/32, poz. 873), w szczególności Ministerstwo zwraca uwagę na konieczność rozróżniania pojęć nieobecności w służbie z powodu choroby, oraz urlopu dla poratowania zdrowia.

Jeżeli świadectwo lekarza urzędowego stwierdza, że nauczyciel jest niezdolny do pełnienia obowiązków służbowych, nie należy wydawać decyzji o udzieleniu urlopu, choćby nauczyciel o to prosił, gdyż w tym wypadku zachodzi usprawiedliwiona nieobecność w służbie z powodu choroby (art. 28 ust. 1, 2, 4, 6).

Przyczyn Kuratoria powinny zaniechać stosowanej dotychczas praktyki przetrzymywania w służbie nauczycieli niezdolnych do pracy z powodu podeszłego wieku, czy też trwałej niezdolności do służby. Dlatego też w każdym przypadku dłuższej choroby nauczyciela należy kierować go już przed upływem okresu jednego roku choroby na komisję lekarską i w przypadku stwierdzenia przez nią trwałej niezdolności do służby zwolnić ze służby w trybie określonym art. 2 Sust. 6 powołanej ustawy. Jeżeli ze świadectwa lekarza urzędowego wynika, że stan zdrowia nauczyciela nie wyklucza możliwości pełnienia obowiązków, ale wymaga kuracji, należy wydawać decyzję o udzieleniu urlopu dla poratowania zdrowia w granicach przepisanych kompetencji.

Zarówno przyjęcie do wiadomości nieobecności nauczyciela w służbie z powodu choroby jak i udzielenie urlopu dla poratowania zdrowia winny być oparte na świadectwie lekarza urzędowego. Jedynie w wypadku przebywania nauczyciela w sanatorium, czy też domu zdrowia można oprzeć się na zaświadczeniach lekarzy tych zakładów.

2. Urlopy dla dalszego kształcenia zawodowego

Jako urlopy dla celów dalszego kształcenia się zawodowego należy traktować nie tylko urlopy dla studiowania na Wyższych Kursach Nauczycielskich oraz w Instytutach: Pedagogicznych, Pedagogiki Specjalnej i Robót Ręcznych, lecz wszelkie inne urlopy dla celów kształcenia się, a więc również urlopy dla studiów w szkołach akademickich nie tylko w charakterze studenta, lecz także w charakterze absolwenta (opracowywanie pracy magisterskiej) oraz doktoranta (przygotowywanie pracy doktorskiej).

W sprawozdaniach, które Kuratoria będą w przyszłości sporządzały dla Ministerstwa urlopów na studia w szkołach akademickich nie należy umieszczać w rubryce urlopy dla celów naukowych lecz w rubryce urlopów dla celów kształcenia zawodowego.

Wyjaśnienia zawarte w okólniku Nr. 48 z dnia 14 sierpnia 1496 r. Nr. I. Pers.12314/46 w sprawie nauczycielskich urlopów płatnych na dokończenie studiów są nadal aktualne.

Kuratoria udzielają urlopów płatnych na okres jednego roku dla dalszego kształcenia się zawodowego wyłącznie w tych zakładach naukowych, co do których Ministerstwo zarządziło roczny kontyngent urlopów i rozdzielnik dla Kuratoriów. Wszelkie inne płatne urlopy dla dalszego kształcenia się zawodowego udziela Ministerstwo.

3. Urlopy dla celów naukowych i oświatowych

Jako urlopy dla celów naukowych należy traktować urlopy dla celów pracy naukowej w zakładach naukowo-badawczych, dla pracy w charakterze pomocniczej siły naukowej w szkole akademickiej, oraz dla samodzielnych badań naukowych, których rezultaty będą przedmiotem publikacji naukowej.

Jako urlopy dla celów oświatowych należy traktować urlopy dla wykonywania pracy oświatowo-wychowawczej w szkołach i zakładach niepaństwowych, w szkołach i zakładach państwowych i nie podlegających administracji Ministerstwa Oświaty oraz w instytucjach społecznych o celach wychowawczo-oświatowych.

W ramach posiadanych kompetencji Kuratoria udzielają dla celów naukowych i oświatowych tylko urlopów bezpłatnych. Urlopów bezpłatnych dla pełnienia obowiązków nauczycielskich w szkołach państwowych podległych innemu Ministerstwu, oraz w szkołach niepaństwowych należy udzielać mniej liberalnie niż dotychczas, dążąc do udzielania tych urlopów tylko w tych przypadkach, gdy przejście nauczycieli do pracy w szkolnictwie niepodlegającym Ministrowi Oświaty jest dyktowane jest dobru ogólnopństwowym.

4. Urlopy dla celów osobistych

Jako urlopy dla celów osobistych w rozumieniu przepisów art. 45 ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o stosunkach służbowych nauczycieli (Dz. U. R. P. Nr. 104, z 1932 r. poz. 873) traktować należy również urlopy dla pracy w administracji państwowej i samorządowej oraz dla pracy w spółdzielniach.

W granicach przepisanych kompetencji Kuratoria udzielają urlopów płatnych dla celów osobistych na okres 2 miesięcy oraz bezpłatnych na okres jednego roku, jednak przy udzielaniu urlopów do pracy w spółdzielniach i administracji nie należy korzystać z posiadanych kompetencji odnośnie urlopów płatnych, lecz udzielać wyłącznie urlopów bezpłatnych.

Udzielanie przez Kuratoria na podstawie przepisów punktu 6 ustępu 1 artykułu wymienionej wyżej ustawy urlopów płatnych przekraczających okres dwu miesięcy jest niedopuszczalne.

Udzielane przez Kuratoria na okres 1 roku urlopy bezpłatne tego rodzaju nie mogą być przedłużane.

Jednocześnie Ministerstwo Oświaty przypomina o obowiązku przestrzegania kompetencji określonych w rozporządzeniu Ministra WR. i OP. z dnia 10 marca 1938 r. (Nr. EP.4844/38) w sprawie udzielania urlopów nauczycielom (Dz. Urz. Min. WR. i OP. Nr. 3, poz. 62). Wydane przez Kuratoria poza kompetencjami decyzje o udzielaniu urlopów zastrzeżonych do kompetencji Ministerstwa będą przez Ministerstwo uchylane.

Kuratoria nadesła sprawozdania liczbowe z udzielonych nauczycielom, w ramach swoich kompetencji urlopów w roku szkolnym 1947/48 w następujących terminach: za pierwsze półrocze roku szkolnego 1947/48 do dnia 15. I. 1948 r., oraz za cały okres roczny do dnia 31 maja 1948 r.

W sprawozdaniach należy uwzględnić urlopy udzielone na okres powyżej 3 miesięcy z wyszcze-

gólnieniem rodzaju urlopu (płatne, bezpłatne), oraz ich celu (dla poratowania zdrowia, dla dalszego kształcenia się zawodowego, dla celów naukowych i oświatowych, dla celów osobistych).

Za Ministra
W. Garnarczyk
Podsekretarz Stanu

Otrzymują:

Kuratoria Okręgów Szkolnych

Poz. 121

Rzeczpospolita Polska
Ministerstwo Oświaty
Warszawa

OKÓLNIK Nr. 30

z dnia 18 sierpnia 1947 r. Nr. II KN-3233/47
w sprawie racjonalnej gospodarki w zakresie zatrudnienia absolwentów zakładów K. N. i kursów pedagogicznych

Stwierdzono na podstawie sprawozdań Kuratorów, że znaczna liczba absolwentów zakładów K. N. i kursów pedagogicznych bądź to nie idzie do zawodu nauczycielskiego bądź też uchodzi z ewidencji macierzystego Kuratorium z powodu rozproszenia się tych absolwentów po różnych Okręgach Szkolnych.

Celem usunięcia tych niedomagań i wprowadzenia racjonalnej gospodarki w zakresie zatrudnienia absolwentów zakładów K. N. i kursów pedagogicznych Ministerstwo ustala następujące wytyczne postępowania, zmieniając równocześnie dotychczasowe normy ustalone przez Ministerstwo Oświaty pismem z dnia 23 listopada 1945 r. Kr II KN-257/45N.

1) Celem uniknięcia odpływu absolwentów zakładów K. N. do zawodów nienauczyielskich, rekrutacja do zakładów K. N. winna być bardzo starannie obmyślana i przeprowadzana zgodnie z pismem Ministerstwa z dnia 28 lutego 1947 r. Nr. II KN-1028/47 w sprawie rekrutacji kandydatów do zawodu nauczycielskiego.

Rekrutację tę należy przeprowadzać przede wszystkim w środowiskach wiejskich i robotniczych, bo tylko z nich zakłady K. N. zapewnić sobie mogą dopływ zdrowego elementu uczniowskiego, dla którego zawód nauczycielski będzie awansem społecznym.

2) Do zakładów K. N. należy przyjmować tylko taką młodzież, która deklaruje gotowość pracowania w zawodzie nauczycielskim po ukończeniu szkoły.

3) Wobec tego, że wśród absolwentów zakładów K. N., którzy nie idą do zawodu nauczycielskiego, znajdują się często jednostki niezdolne do tego zawodu z powodu wad i ułomności fizycznych, zwraca się uwagę na konieczność przyjmowania do zakładów K. N. tylko takich kandydatów, których lekarz szkolny uzna za zupełnie przydatnych pod względem fizycznym.

4) Wszyscy uczniowie zakładów K. N., którzy korzystają ze stypendiów, internatów lub innych świadczeń materialnych ze strony szkoły, winni sami lub — w wypadku ich niepełnoletności — ich opiekun prawny złożyć piśmienną deklarację, w której zobowiązują się pracować po ukończeniu szkoły w zawodzie nauczycielskim w miejscu wskazanym przez władze szkolne, przynajmniej w ciągu 3 lat od chwili ukończenia nauki pod rygorem zwrotu kosztów poniesionych na ich rzecz z powyższego tytułu przez skarż państwa.

Wobec uczniów występujących z zakładu K. N. przed jego ukończeniem oraz wobec absolwentów, nie kierujących się do zawodu nauczycielskiego należy wyciągać konsekwencje płynące ze złożonej przez nich deklaracji. W razie niezwrócenia kosztów, dyrekcja odnosnego zakładu K. N. winna sprawę skierować do właściwej Prokuratury Generalnej. W ten sam sposób należy postępować wobec tych absolwentów zakładów K. N., którzy wprowadzili objęli posadę nauczycielską, ale przed okresem wyznaczonym do odsłużenia świadczeń wystąpili z zawodu nauczycielskiego. o czym dany inspektor szkolny winien donieść właściwemu zakładowi K. N. W tym wypadku kwota przypadająca do zwrotu jest proporcjonalna do niewyśluzonego trzechlecia.

Zwrócone koszty należy wpłacać do Kasy Skarbowej na dochód Ministerstwa Oświaty — Cz. 15 dz. 7 § 8.

5) Wszyscy absolwenci zakładów K. N. winni bezpośrednio przed ukończeniem studiów mieć wyznaczone miejsce pracy w szkolnictwie. W tym celu Dyrekcje Zakładów K. N. i kursów pedagogicznych winny na 3 miesiące przed terminem egzaminów dojrzałości względnie egzaminów końcowych, wezwać kandydatów do złożenia podań o przydzielenie pracy w szkole. W podaniach tych, zaopatrzonych we własnoręcznie napisany życiorys, kandydaci mogą wyrazić swoje życzenia co do miejsca pracy.

Podania te dyrekcje przesyłają natychmiast do Kuratorium wraz z listą zawierającą imię i nazwisko, dane personalne i krótką charakterystykę każdego kandydata.

Kuratoria skierowują te podania do odpowiednich inspektoratów szkolnych, które wystawiają pisma, zawiadamiające o zamierzonym zaangażowaniu do pracy w określonej miejscowości z jednoczesnym wezwaniem kandydata do nadesłania dokumentów niezbędnych przy wystawianiu dekretu nominacyjnego oraz wezwaniem do osobistego zgłoszenia się u inspektora szkolnego w wyznaczonym terminie.

Pisma takie winny być adresowane do kandydatów, ale przesłane do dyrekcji zakładu K. N. przy odpowiednim piśmie. Dyrekcja zakładu K. N. doręczy te pisma równocześnie ze świadectwami dojrzałości, przy czym pisma adresowanych do osób, które nie zdały egzaminu dojrzałości, nie należy doręczać, lecz zwrócić do inspektoratów szkolnych z podaniem przyczyny niedoręczenia.

Dyrekcja zakładu K. N. winna zapoznać się z treścią omawianych pism przed ich doręczeniem i poinformować wychowanków o dokumentach, jakie oni będą obowiązani przygotować do wysłania do inspektoratów szkolnych, oraz ułatwić sporządzenie odpisów dokumentów i ewentualnie uwierzytelnić odpisy.

Po doręczeniu omawianych pism dyrekcja zakładu K. N. winna zorganizować przesłanie do inspektoratów szkolnych żądanych w pismach dokumentów.

6) Poszczególne dyrekcje zakładów K. N. winny utrzymać jak najściślejszą ewidencję swoich absolwentów zawierającą następujące rubryki:

a) imię i nazwisko absolwenta, b) data urodzenia, c) data złożenia egzaminu dojrzałości względnie ukończenie kursu, d) dokładny adres osoby, która podpisywała deklarację o której mowa w pkt. 4, e) do jakiego inspektoratu, powiatu i szkoły został skierowany, f) data i numer pisma inspektora szkolnego, stwierdzającego objęcie obowiązków służbowych, g) w razie niewstąpienia absolwenta do służby nauczycielskiej należy zanotować, co zrobiono celem uzyskania zwrotu kosztów wymienionych w pkt. 4, h) uwagi.

Celem umożliwienia prowadzenia tej ewidencji każdy inspektor szkolny jest obowiązany przesłać możliwie jak najprędzej zawiadomienie o objęciu obowiązków nauczycielskich przez absolwentów zakładów K. N. lub kursów do dyrekcji tego zakładu, która wydała świadectwo dojrzałości wzgl. ukończenie kursu.

Na podstawie księgi absolwentów dyrekcje zakładów K. N. winny do dnia 1 grudnia każdego roku nadsyłać do Kuratoriów sprawozdania o zatrudnianiu absolwentów z ubiegłego roku szkolnego. Sprawozdania winny zawierać następujące dane:

a) liczbę uczniów zakładów K. N. i kursów pedagogicznych (osobno), którzy w roku sprawozdawczym otrzymali świadectwo dojrzałości wzgl. zaświadczenie ukończenia kursu,

b) wykaz imienny wymienionych pod a) absolwentów, którzy nie poszli do zawodu nauczycielskiego z zaznaczeniem, czy i z jakim skutkiem wyciągnięto wobec każdego z nich konsekwencje wynikające ze złożonej przez nich deklaracji, obowiązującej ich do zwrotu stypendiów i kosztów utrzymania w internacie lub innych świadczeń poza nauką.

c) wyciąg z księgi absolwentów zawierający niezafatwione pozycje na poprzedni okres sprawozdawczy. Kuratoria Okręgów Szkolnych winny po zajęciu stanowiska wobec tych sprawozdań, przedkładać Ministerstwu, w oparciu o dane uzyskane z poszczególnych zakładów K. N. sprawozdania z całego okręgu szkolnego do dnia 15 stycznia każdego roku.

7) W końcu zaznacza się, że najskuteczniejszym sposobem przeciwdziałania odpływowi absolwentów zakładów K. N. do zawodów nienauczyielskich jest wytworzenie w każdym zakładzie

właściwej atmosfery wychowawczej, dzięki której każdy uczeń zwiąże się wewnętrznie z zawodem nauczycielskim. Atmosfera taka wytwarza się tylko tam, gdzie grono nauczycielskie wraz z dyrektorem stanowi jednolity zespół osób przenikniętych ideowością, przejętych do głębi ważnością swej funkcji jako wychowawcy przyszłych wychowawców i szczerze oddanych pracy nad powierzoną sobie młodzieżą.

Dyrektor Departamentu
H. Garbowski

Otrzymują:
Kuratoria Okręgów Szkolnych

Poz. 122

Odpis

OKOLNIK Nr. 71/47

Ministra Pracy i Opieki Społecznej
z dnia 9 lipca 1947 r.

w sprawie odszkodowań za zwolnienie z pracy

Do Obywateli Inspektorów Pracy
Wszystkich Okręgów i Obwodów

Wobec zachodzących wątpliwości, jak należy obliczać odszkodowanie, należne pracownikowi w razie rozwiązania umowy o pracę z winy pracodawcy lub wydalenia pracownika bez ważnej przyczyny — bez zachowania okresu wypowiedzenia — wyjaśniam, co następuje:

1) Jeżeli umowa o pracę była zawarta na czas nieokreślony, wówczas robotnikowi należy się wynagrodzenie za 2-tygodniowy okres wypowiedzenia, jeśli rozwiązanie umowy nastąpiło w sobotę lub w przyjęty dzień wypłaty; w przeciwnym przypadku należy się ponadto wynagrodzenie za dni, jakie pozostają od dnia rozwiązania umowy do najbliższej soboty lub przyjętego dnia wypłaty. Pracownikowi umysłowemu należy się wynagrodzenie za miesiąc, w którym nastąpiło zwolnienie z pracy i za następne trzy miesiące.

Jeżeli umowa o pracę była zawarta na czas określony lub na okres wykonywania określonej roboty, wówczas pracownikowi należy się wynagrodzenie za cały czas aż do wygaśnięcia umowy.

Wynagrodzenie to jest płatne od razu z procentem prawnym (8% w stosunku rocznym) od dnia rozwiązania umowy.

Wynagrodzenie, ustalone w powyższy sposób, przysługuje pracownikom na podstawie art. 11 i 20 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 16. III. 1928 r. o umowie o pracę robotników (Dz. U. R. P. Nr. 35/28, poz. 94) i art. 25 i 39 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 16 marca 1928 r. o umowie o pracę pracowników umysłowych (Dz. U. R. P. Nr. 35/28, poz. 323), o ile z umowy nie wynikają dalej idące uprawnienia.

2) Na zasadzie powyższych przepisów wynagrodzenie (odszkodowanie) powinno być pełne (całkowite), a więc winno obejmować wszystko to, co pracownik byłby otrzymał, gdyby w tym czasie był zatrudniony — to znaczy wynagrodzenie za-

sadnicze, stałe dodatki pieniężne (lokalne), za szkodliwą lub uciążliwą pracę, wyrównacze, za wysługę lat, rodzinne), premie, zarobek akordowy, ekwiwalent za stołówkę (w wysokości kwor, przeznaczonych przez pracodawcę na koszty posiłków), oraz następujące świadczenia w naturze (wzgl. ich ekwiwalent pieniężny): a) deputat węglowy, b) deputat branżowy.

Inne świadczenia w naturze, względnie ich ekwiwalent w gotówce, powinny być wliczane do omawianego wynagrodzenia (odszkodowania) tylko w tym wypadku, o ile były one stosowane w danym zakładzie pracy jako stała część wynagrodzenia za pracę.

Zwolnionemu pracownikowi nie przysługuje prawo do odszkodowania za utratę kart zaopatrzenia w związku ze zwolnieniem. Także bez wpływu na wysokość odszkodowania pozostają podwyżki płac lub dodatków, przyznane innym pracownikom w okresie po rozwiązaniu stosunku pracy z danym pracownikiem.

Celem obliczenia wysokości odszkodowania przy systemie płac akordowych lub premiowych należy brać za podstawę obliczenia zmiennych składników wynagrodzenia przeciętne zarobki, uzyskiwane przez pracownika w okresie ostatnich 3ch miesięcy poprzedzających rozwiązanie umowy o pracę, analogicznie do sposobu obliczania wynagrodzenia za czas urlopu (art. 4 ustawy z dn. 16 maja 1922 r. o urlopach dla pracowników zatrudnionych w przemyśle i handlu Dz. U. R. P. Nr. 94/33, poz. 735).

Ekwiwalent świadczeń w naturze powinien być obliczony według miejscowych cen wolnorynkowych.

Minister
Kazimierz Rusinek

Rzeczpospolita Polska
Ministerstwo Oświaty
Nr. I Pers-14578/47

Warszawa, dnia 19 sierpnia 1947 r.

Odszkodowanie za zwolnienie z pracy

Ministerstwo Oświaty przesyła do wiadomości i stosowania powyższy okólnik Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 9 lipca 1947 r. Nr. 71/47 w sprawie odszkodowania za zwolnienie z pracy.

Dyrektor Departamentu
E. Kuroczko

Otrzymują:

Kuratoria Okręgów Szkolnych, Państwowe Szkoły Akademickie i Nieakademickie, Archiwa Państwowe, Biblioteka Narodowa, Publ. Biblioteka Śląska w Katowicach, Instytut Książki w Łodzi, Państw. Muzeum Zoologiczne, w Warszawie, Muzeum Ziemi, Delegat Min. do Spraw Ochrony Przyrody w Krakowie.

Poz. 123

Rzeczpospolita Polska
Ministerstwo Oświaty
Nr. Prez.-4551/47

Warszawa, dnia 20 września 1947 r.

Sprawa trybu zapraszania przedstawicieli państw obcych na uroczystości i inne imprezy

Ministerstwo podaje do wiadomości i ścisłego przestrzegania tryb zapraszania przedstawicieli państw obcych na wszelkiego rodzaju uroczystości i inne tp. imprezy ustalony okólnikiem nr. 46 Prezydium Rady Ministrów z dnia 9 września 1947 r. nr. O-II-b-1/27.

1. Zapraszanie przedstawicieli państw obcych na wszelkiego rodzaju uroczystości i inne imprezy urządzane przez urzędy, instytucje i przedsiębiorstwa państwowe, samorządowe, spółdzielcze, jak również przez organizacje społeczne, wymaga uzyskania **uprzedniej zgody powołanych do tego czynników.**

2. Sprawy związane z zaproszeniem osób z Korpusu Dyplomatycznego uzgadniać należy z **Protokółem Dyplomatycznym w Ministerstwie Spraw Zagranicznych.**

3. Sprawy związane z zaproszeniem osób z **attaché wojskowych obojch przedstawicielstw dyplomatycznych**, akredytowanych w Warszawie, załatwia **Wydział Wojskowych Spraw Zagranicznych** w Sztabie Generalnym W. P.

Dyrektor Gabinetu Ministra
Mgr J. Barbag

Otrzymują:

Kuratoria Okręgów Szkolnych
Państwowe Szkoły Akademickie
Państw. Szkoły Wyższe Nieakademickie
Muzeum Zoologiczne
Biblioteka Narodowa
Śląska Biblioteka Publiczna
Delegat do Spraw Ochrony Przyrody
Delegaci do Spraw Młodz. Szk. Wyż.
Państwowy Instytut Książki
P. Z. W. S.

Poz. 124

Odpis

Zał. do rozp. Min. Oświaty z dnia 4. VII. 1947 r.
Nr. K. D. 596/47.

Statut

państwowej trzyletniej szkoły powszechnej dla dorosłych o ustroju semestralnym

I.

Zadania państwowej szkoły powszechnej dla dorosłych

§ 1. Szkoła powszechna dla dorosłych ma za zadanie kształcenie swych uczniów za użytecznych i twórczych obywateli demokratycznej Polski, dążyć do rozwoju osobowości uczniów oraz przygotować ich do nauki w szkołach średnich.

Szkoła ta przeznaczona jest przede wszystkim dla osób pracujących zawodowo oraz tych, które nie mogły ukończyć wcześniej publ. szkoły powsz. Dwa pierwsze semestry (I i II) służą między innymi kształceniu analfabetów i półanalfabetów.

II.

Ogólne zasady organizacyjne

§ 2. Każda szkoła powszechna dla dorosłych istnieje na podstawie osobnego zarządzenia organizacyjnego, wydanego przez właściwego Kuratora Okręgu Szkolnego.

§ 3. Szkoła powszechna dla dorosłych, tworząc jednolitą całość, zawiera w sobie zakres materiału programowego pełnej 7-klasowej publicznej szkoły powszechnej — ze zmianami, wynikającymi z potrzeb dostosowania programu do ustroju szkoły, wieku i zasad kształcenia dorosłych.

§ 4. Szkoła powszechna dla dorosłych jest w zasadzie koedukacyjna.

Mogą być jednak w razie potrzeby, zależnie od miejscowych warunków, tworzone szkoły powszechne dla dorosłych tylko męskie lub tylko żeńskie.

§ 5. Na czele szkoły powszechnej dla dorosłych stoi kierownik lub kierowniczka.

§ 6. Szkoła powszechna dla dorosłych, składa się z sześciu kolejno po sobie następujących semestrów o półrocznym kursie nauki każdy. W poszczególnych wypadkach na prośbę uczniów i na podstawie uchwały Rady Pedagogicznej, zatwierdzonej przez władze szkolne, czas trwania nauki na niektórych semestrach, zwłaszcza V i VI przedłużony być może do jednego roku nauki. W tym wypadku ogólna liczba godzin nauczania tygodniowo ustalona programem może być zmniejszona o 1/3 część.

§ 7. Klasa składa się co najmniej z 20 a najwyżej 45 uczniów, którzy uczą się w danym semestrze wszystkich przedmiotów obowiązkowych według jednego wspólnego programu. Gdy liczba uczniów uczęszczających na ten sam semestr jest większa od 45 wówczas klasę dzieli się na oddziały równoległe.

§ 8. Liczba oddziałów w szkole powszechnej dla dorosłych pod jednym kierownictwem nie może przekraczać 12. W wyjątkowych wypadkach wynosić może za zgodą władz szkolnych 16 oddziałów.

§ 9. Liczba nauczycieli własnych, tj. nauczycieli, którzy zarówno liczbą godzin jak i swoją pracą związani są przede wszystkim ze szkołą, łącznie z kierownikiem powinna stanowić co najmniej 1/3 część nauczycieli zatrudnionych w tej szkole.

§ 10. Liczba dni przeznaczonych na naukę wynosić powinna w roku szkolnym co najmniej 206 równomiernie rozłożonym na oba semestry.

§ 11. Szkoła powszechna dla dorosłych realizuje swój program nauczania w wymiarze nie niższym niż 15 godzin tygodniowo na 1 semestrze i odpowiednio większą ilością godzin na semestrach następnych, zgodnie z obowiązującym planem godzin.

§ 11. Szkoła powszechna dla dorosłych realizuje swój program nauczania w wymiarze nie niższym niż 15 godzin tygodniowo na 1 semestrze i odpowiednio większą ilością godzin na semestrach następnych, zgodnie z obowiązującym planem godzin. Pora, w której odbywa się nauka, winna być dostosowana do możliwości życiowych i pracy zawodowej ogółu uczniów szkoły.

Godzina lekcyjna trwa 45 minut, przerwy między lekcjami 5—10 minut.

III.

Kierownik, nauczyciele, Rada Pedagogiczna

§ 12. Kierownik stoi na czele szkoły powszechnej dla dorosłych i reprezentuje ją nazewnątrz. Jest on przełożonym wszystkich osób pracujących w szkole, doradcą nauczycieli, kierownikiem całego życia szkolnego pod względem pedagogicznym, organizacyjnym i administracyjnym.

Kierownik jest odpowiedzialny za właściwy ideowy kierunek i za organizację powierzonej mu szkoły, za dydaktyczny i administracyjno-gospodarczy stan szkoły oraz za wykonywanie przepisów, zarządzeń i poleceń władz szkolnych.

Kierownik obowiązany jest nadto do nauczania w szkole w ilości godzin, oznaczonej osobnymi przepisami.

§ 13. Nauczyciel kształci uczniów powierzonych jego opiece, jest odpowiedzialny za wyniki nauczania swego przedmiotu i ogólny poziom kulturalny powierzonej mu klasy, a nadto za stan administracyjno-gospodarczy powierzonego mu działu pracy. Jako członek Rady Pedagogicznej ma obowiązek brania czynnego udziału w jej pracach i realizowaniu jej uchwał.

§ 14. Każda klasa względnie każdy oddział ma swojego opiekuna, wyznaczonego przez kierownika spośród nauczycieli. Opiekun klasowy czuwa nad życiem zbiorowym całej klasy oraz wykonywa czynności administracyjne związane z jego funkcją.

§ 15. Kierownik i nauczyciele tworzą Radę Pedagogiczną szkoły, która jest stałym organem wewnętrznego życia szkoły.

Rada Pedagogiczna obraduje bądź w pełnym składzie, bądź w zespołach, złożonych z nauczycieli uczących w danej klasie (Komisje klasowe).

W celu opracowania specjalnych zagadnień mogą być tworzone osobne komisje spośród członków Rady Pedagogicznej bądź przez kierownika, bądź przez samą Radę (np. komisje przedmiotowe itp.).

Zakres działania i czynności Rady Pedagogicznej określają osobne przepisy.

IV.

Organizacje nauczania

§ 16. Nauczanie w szkole powszechnej dla dorosłych odbywa się według obowiązujących programów.

§ 17. Nauczanie w szkole powszechnej dla dorosłych powinno opierać się na sprawnie zorganizowanej i wydajnej pracy ucznia w szkole w taki sposób, aby umożliwić dalsze samodzielne kształcenie się poza szkołą.

§ 18. Metody kształcenia winny uwzględnić odrębne właściwości psychiki człowieka dorosłego, poziom jego dotychczasowego przygotowania umysłowego, uzyskanego również poza szkołą, specjalizacją i zainteresowaniami nabyte w związku z pracą zawodową, jego dojrzałością życiową i wyrobieniem społecznym.

§ 19. Kierownik koordynuje pod względem pedagogicznym i organizacyjno-administracyjnym całokształt prac szkoły.

§ 20. Kierownik i nauczyciele wywierają wpływ na uczniów przez własną osobowość i życzliwość do nich stosunek, dopomaganie w kształceniu charakteru oraz czynny swój udział w życiu zbiorowym uczących się.

Życie zbiorowe uczniów znajduje wyraz w życiu klasy, jako grupy, a także w kółkach samokształceniowych, mających pogłębić kulturę umysłową i społeczną ich uczestników, wchodzących równocześnie w skład organizacji i grup społecznych osób dorosłych.

Kierownik łącznie z gronem nauczycielskim wnikają w treść życia i działalność wszystkich organizacji na terenie szkoły.

Kierownik łącznie z gronem nauczycielskim dokładają starań w celu roztoczenia opieki nad uczniami pozostającymi w trudnych warunkach życiowych i dążą ze swej strony do usunięcia przeszkód utrudniających naukę w szkole.

Uczniowie

§ 21. Do szkoły powszechnej dla dorosłych przyjmuje się kandydatów, którzy ukończyli 18 rok życia. W okresie przejściowym mogą być przyjmowani kandydaci poniżej 18 roku życia, ale nie młodsi niż po ukończeniu 16 roku życia. Dla tej kategorii osób tworzyć należy z reguły klasy odrębne.

Na semestry II, III, IV, V i VI przyjmowani są kandydaci po złożeniu egzaminu wstępnego z wynikiem co najmniej dostatecznym ze wszystkich przedmiotów obowiązkowych, objętych programem nauczania poprzednich semestrów.

Kandydaci, którzy przedstawiają zaświadczenia o złożeniu egzaminu promocyjnego w innych szkołach powszechnych dla dorosłych, państwowych lub prywatnych z uprawnieniami szkół państwowych, są przyjmowani na odpowiednie semestry bez egzaminu na podstawie przedłożonego zaświadczenia.

Dorośli mogą zdawać jako samoucy kolejno egzamin wstępny na każdy semestr szkoły powszechnej dla dorosłych ze wszystkich przedmiotów przewidzianych programem tej szkoły, bez względu na to czy zamierzają na ten semestr uczyć się jako uczniowie.

Zaświadczenie o zdaniu egzaminu wstępnego na semestr poprzedni daje prawo do zdawania egza-

minu na semestr wyższy tylko z materiału nauczania odpowiedniego semestru.

§ 22. Uczeń szkoły powszechnej dla dorosłych winien dbać o jej dobro i honor, unikać wszystkiego, co mogłoby obniżyć powagę i znaczenie szkoły, w której się kształci.

§ 23. Aby umożliwić osiągnięcie należytych wyników nauczania i ustalić właściwą ich ocenę, nauczyciel powinien możliwie dokładnie poznać ucznia i warunki jego życia, uwzględniając w pełni jego dojrzałość życiową i właściwości psychiki wyszczególnione w § 18. Ogólną opinię o uczniu i decyzję o jego promowaniu ustala Rada Pedagogiczna (komisja klasowa) na podstawie egzaminu promocyjnego przeprowadzonego systemem lekcyjnym z końcem semestru.

Uczeń może być promowany na semestr następny oraz ukończyć VII, o ile w wyniku egzaminu promocyjnego (sprawdzającego) otrzymał ze wszystkich przedmiotów obowiązkowych oceny co najmniej dostateczne.

W razie niezłożenia egzaminu z wynikiem pomyślnym uczeń obowiązany jest powtórzyć semestr.

W szczególnych wypadkach nota niedostateczna uzyskana z jednego przedmiotu nie uniemożliwia promocji na semestr wyższy z wyjątkiem przejścia na semestr V i VI.

Ocenę wyników nauki i sprawowania wyraża się w odpowiednich stopniach: bardzo dobry, dobry, dostateczny i niedostateczny i notuje się w księdze ocen.

W sprawie postępów w nauce i metody uczenia się, uczeń ma prawo porozumiewać się nadto indywidualnie z nauczycielami w ciągu całego okresu trwania nauki.

§ 24. Decyzję Rady Pedagogicznej o pomyślnym złożeniu egzaminu promocyjnego (sprawdzającego) i otrzymaniu promocji na semestr następny kierownik podaje uczniowi do wiadomości.

Uczeń, który występuje ze szkoły lub przenosi się do innego zakładu naukowego, może otrzymać zaświadczenie o złożeniu egzaminu promocyjnego (sprawdzającego) w zakresie materiału odpowiedniego semestru uprawniającego do przyjęcia na semestr wyższy. W zaświadczeniu takim powinny być podane oceny z poszczególnych przedmiotów nauczania.

Uczniom, którzy pozostają w szkole, zaświadczeń o złożeniu egzaminu ani świadectw ukończenia semestru nie wydaje się.

§ 25. W wyniku ukończenia państwowej szkoły powszechnej dla dorosłych uczeń otrzymuje na podstawie uzyskanych ocen i pracy w szkole oraz uchwały pełnej Rady Pedagogicznej, świadectwo państwowej szkoły powszechnej dla dorosłych według wzoru ustalonego przez władze szkolne.

§ 26. Ukończenie szkoły powszechnej dla dorosłych uprawnia absolwenta do ubiegania się o przyjęcie do szkół średnich oraz daje wszelkie uprawnienia równoznaczne ze świadectwem ukończenia pełnej publicznej szkoły powszechnej.
Nr. R.710/47.

Poz. 125

Wskazówki dotyczące przeinwentaryzowania bibliotek szkolnych

I. Księga inwentarzowa książek winna być przygotowana do użytku i wypełniona zgodnie z instrukcją zamieszczoną w Dz. Urz. Min. Ośw. z dnia 26 lipca 1946 r. Nr. 8, poz. 247.

Inwentarze w bibliotekach szkolnych

II. W związku z wprowadzeniem w życie nowych inwentarzy książek biblioteki szkolne winny zaprowadzić:

1. wspólny inwentarz książek przeznaczonych dla uczniów i nauczycieli,

2. drugi inwentarz na podręczniki użytkowe i broszury okolicznościowe jako materiał książkowy intensywniej wyszukiwany i z góry narażony na szybkie zużycie.

Zasobne biblioteki szkół średnich systematycznie kompletujące większą ilość czasopism prowadzą ponadto:

7 3. inwentarz czasopism na specjalnych formularzach, które dopiero ukażą się.

Przepisywanie inwentarza

III. Do nowego inwentarza winny być przepisane:

a) inwentarze prowadzone działowo według Przepisów Rachunkowo-Kasowych (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. 1934 r. Nr. 6/7, poz. 101),

b) inwentarze prowadzone w sposób ciągły na formularzach według wzorów j. w. oraz formularzach według wzorów Poradni Bibliotecznej Zw. Bibl. Pol., o ile zawierają ponad 20% braków, lub będą tyle zawierać po dokonaniu celowej selekcji i usunięciu tzw. druków zbędnych (tj. książek nieodpowiednich, przestarzałych, zniszczonych, dekompletów), podręczników użytkowych i broszur okolicznościowych oraz ewentualnie czasopism.

Pozostawienie starego inwentarza

IV. Nie podlegają przepisaniu i mogą być prowadzone do zakończenia zaczętej księgi inwentarza:

a) inwentarze prawidłowo prowadzone w sposób ciągły na formularzach obowiązujących do chwili ukazania się obecnego zarządzenia. (W szkołach powszechnych według instrukcji w sprawie bibliotek szkół powsz. z dnia 23. IV. 1925 r. (Dz. Urz. Min. WR. i OP. 1925 r. Nr. 11, poz. 103) w szkołach państwowych według wspomnianych już Przepisów Rachunkowo-kasowych z r. 1934).

b) inwentarze prawidłowo prowadzone w sposób ciągły na formularzach według wzorów Poradni Bibliotecznej Zw. Bibl. Pol.

Uwaga: za inwentarz prowadzony w sposób ciągły uważa się jeden ogólnoszkolny inwentarz książek (nie działowy), do którego wpisuje się książki w kolejności numerów bieżących.

Scalenie inwentarzy i częściowe przepisanie ich

Jeżeli biblioteka szkolna prowadziła 2 inwentarze: biblioteki nauczycielskiej i uczniowskiej, dokonuje tylko częściowego przepisania inwentarza tzn. zachowuje inwentarz zasobniejszego zbioru np. uczniowskiego i dopisuje doń drugi inwentarz np. nauczycielski.

Jeśli zasobniejszy inwentarz (np. uczniowski) zakończył się cyfrą 1785, to drugi (nauczycielski) posiadający oddzielną numerację od np. 1 do 560 dopisuje się do starego jako jego dalszy ciąg od odpowiednio dużego numeru np. 2001 do 2560. Zmiana numeracji na książkach polega na dopisaniu do posiadanego numeru poprzedzających cyfr na oznaczenie dwu tysięcy. Wolne pozycje od numeru 1785 do 2000 wypełnia się książkami nowo wpływającymi lub książkami zapisanymi w końcowych pozycjach inwentarza biblioteki nauczycielskiej. Na książkach otrzymujących nową numerację należy skasować kasownikiem stare numery. W uwagach inwentarza odnotowuje się numery, pod które książki zostały przeniesione do nowego inwentarza.

Zasady postępowania przy porządkowaniu inwentarza

VI. Przy przepisywaniu inwentarza obowiązuje zasada unieruchamiania jak najmniejszej partii książek i oddawania ich do użytku bezpośrednio po opracowaniu.

Wskazana jest następująca kolejność prac:

1. uporządkowanie książek na półkach i ułożenie ich według numerów inwentarzowych,

2. kolejne kontrolowanie książek z inwentarzem,

3. selekcja i usunięcie druków zbędnych (przestarzałych, nieodpowiednich, defektów, dekompletów) oraz wyłączenie do specjalnych inwentarzy podręczników, broszur i ewentualnie czasopism przy systematycznym kompletowaniu większej ich ilości,

4. sporządzanie spisu kolejnych numerów książek usuniętych,

5. założenie ewentualnie nowego inwentarza, jeśli po selekcji ubędzie 20% książek lub jeśli zachodzi okoliczność wskazana w p. III a,

6. wpisanie do nowego inwentarza książek zakwalifikowanych do włączenia przy pozostawieniu luk po książkach usuniętych celem zachowania dotychczasowej numeracji książek bez zmian (inwentarz ciągły),

7. w okresie przejściowym porządkowania zbiorów dopuszczalne jest odstępstwo od ogólnie przyjętych zasad i wypełnianie luk darami (tylko cenowymi), nowymi wpływami z innych źródeł lub ewentualnie końcowymi numerami starego inwentarza prowadzonego w formie ciągłej,

8. odnotowania w uwagach starego inwentarza przy pozycjach przeniesionych do nowego — numerów nowego inwentarza z odpowiednią adnotacją,

9. książki uznane za zbędne wyłączamy komisyjnie i protokólnie w myśl przepisów obowiązujących w tej mierze (w publicznych szkołach komisyjnie za pisemnym zezwoleniem Inspektora Szkolnego, w państwowych szkołach i instytucjach według okólnika Ministra WR. i OP. do Kuratorów Okręgów Szkolnych w sprawie wprowadzenia w życie przepisów obowiązujących przy sprzedaży, wymianie lub odstąpieniu przedmiotów zbędnych oraz odpisania z ksiąg inwentarzowych przedmiotów zniszczonych (Dz. Urz. Min. WR. i OP. z 1930 r. Nr. 6 (226) poz. 92).

10. książki wyłączone należy spakować i pozostawić do dyspozycji władz zwierzchnich,

11. książek usuniętych w związku z przepisywaniem inwentarza w powojennym okresie porządkowania zbiorów nie wpisuje się do księgi ubytków, która obowiązywać będzie w bibliotece uporządkowanej według nowych zasad, lecz poprzestaje się na odnotowaniu w uwagach starego inwentarza daty i numeru pisma władzy zwierzchniej, zezwalającej na usunięcie książki oraz daty i numeru protokołu komisji. Stary inwentarz należy zachować w aktach szkoły. Do uporządkowania inwentarza należy przystąpić bezpośrednio po otrzymaniu arkuszy.

W wypadkach wątpliwych należy zwracać się do Kuratorium (Referat Bibliotek).
Nr. R-778/47

Poz. 126

Rzeczpospolita Polska
Ministerstwo Oświaty
Warszawa

**ZARZĄDZENIE
MINISTRA OŚWIATY**

z dnia 21 czerwca 1947 r. (Nr. III. Sr. 2986/47)
w sprawie uznania świadectwa ukończenia Oficerskiej Szkoły Polityczno-Wychowawczej za równorzędne ze świadectwem ukończenia gimnazjum ogólnokształcącego

Na podstawie art. 1 ustawy z dnia 4 czerwca 1920 r. o tymczasowym ustroju władz szkolnych (Dz. U. R. P. Nr 50, oraz 304) zarządzam co następuje:

§ 1) Świadectwo ukończenia Oficerskiej Szkoły Polityczno-Wychowawczej uznaję za równorzędne ze świadectwem ukończenia gimnazjum ogólnokształcącego.

§ 2. Na świadectwie ukończenia Oficerskiej Szkoły Polityczno-Wychowawczej umieszcza się klauzulę następującej treści: „W myśl zarządzenia Ministra Oświaty z dnia 21 czerwca 1947 r. Nr. III. Sr 2986/47 świadectwo niniejsze jest równorzędne ze świadectwem ukończenia gimnazjum ogólnokształcącego”.

§ 3. Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Otrzymują:

Kuratoria Okręgów Szkolnych

Minister
(—) Dr Skrzyszewski

Poz. 127

Rzeczpospolita Polska
Ministerstwo Oświaty
Nr II KN-8998/47

**Spr. udział młodzieży szkolnej
w zbiórkach publicznych.**

Wobec tego, że niektóre stowarzyszenia wciągają do przeprowadzenia akcji zbiórek publicznych również młodzież szkolną, Ministerstwo wyjaśnia, że młodzież szkolna nie może brać udziału w urządzaniu i przeprowadzaniu jakichkolwiek zbiórek publicznych bez zezwolenia Ministra Oświaty.

Otrzymują:

Kuratoria Okr. Szkolnych

za Ministra
W. Garnarczyk
Podsekretarz Stanu

Poz. 128

Rzeczpospolita Polska
Ministerstwo Oświaty
Nr. G.M. Zagr. 4270/47.

Doszło do wiadomości Ministerstwa Oświaty, że przedstawiciele państw obcych jako też cudzoziemcy, przyjeżdżający do Polski zwracają się niejednokrotnie bezpośrednio do Dyrekcji szkół (zakładów wychowawczych) z prośbą o zezwolenie na zwiedzenie zakładu.

W związku z powyższym Ministerstwo prosi o uprzedzenie kierownictw podwładnych zakładów, że zezwolenia takie wydawane być mogą wyłącznie przez Ministerstwo Oświaty.

To samo dotyczy również wszelkiego innego bezpośredniego wchodzenia przez kierownictwa szkół (zakładów) w stosunki z czynnikami zagranicznymi (np. przyjmowanie darów, korzystanie z wypożyczalni lub innych usług). Wszelka akcja w tej mierze dokonywana być może wyłącznie centralnie za pośrednictwem Ministerstwa Oświaty.

Dyrektor Gabinetu Ministra
(—) Mgr J. Barbag

Otrzymują:

Kuratoria Okr. Szkolnych

Poz. 129

Rzeczpospolita Polska
Ministerstwo Oświaty
Nr. III. Pr. 2165/47
Kwartalnik „Fizyka
i chemia w szkole”.

Kuratorium Okręgu Szkolnego
Krakowskiego
w Krakowie

Ministerstwo podaje do wiadomości, iż zostało wznowione wydawnictwo „Fizyka i Chemia w Szkole” (Toruń, ul. Sienkiewicza 30/32) poświęcone dydaktyce tych przedmiotów. Pismo to może przyczynić się wydatnie do pogłębienia wykształcenia naukowego i dydaktycznego nauczycieli

fizyki i chemii i wobec tego Ministerstwo zaleca prenumeratę wyżej wymienionego kwartalnika do bibliotek szkół zawodowych.

Naczelnik Wydziału
Antoni Tatoń
w z. Dyrektora Departamentu

Otrzymują:

Kuratoria Okręgów Szkolnych

Poz. 130

Rzeczpospolita Polska
Ministerstwo Oświaty
Nr. II. KN.5214/47.
Podręczniki w zakładach K. N.

Ze względu na brak podręczników przeznaczonych specjalnie dla zakładów kształcenia nauczycieli, Ministerstwo przesyła w załączeniu spis podręczników przeznaczonych dla szkół innego typu, którymi posługiwać się należy w zakładach K. N. w r. szk. 1947/48 z zastosowaniem się do wskazówek zawartych w pkt. 2, 3, 4 okólnika Ministerstwa Oświaty z dnia 15 maja 1946 r. (Dz. Urz. Min. Ośw. Nr. 6 poz. 178).

Obok podręcznika jako podstawowej pomocy w nauczaniu szkolnym zlecać należy w dużym zakresie lekturę uzupełniającą dostosowaną do potrzeb zakładów kształcenia nauczycieli.

Ponadto nauczyciel dokonuje wyboru podręcznika i posługując się nim w pracy szkolnej, winien brać pod uwagę różnice w układzie programu szkoły, dla której został przeznaczony w porównaniu z programem zakładów kształcenia nauczycieli.
I zał.

w z. Dyrektora Departamentu
(—) E. Czernichowski
Naczelnik Wydziału

Załącznik do poz. 130

Spis książek
do użytku w liceach pedagogicznych.

Język Polski.

Klemensiewicz-Zlabowa. Nasz język. Gramatyka dla kl. VIII. P. Z. W. S.

Br. Wieczorkiewicz. Ćwiczenia ortograficzne dla kl. VIII. P. Z. W. S.

— Słowniczek ortograficzny dla kl. VIII. P. Z. W. S.

Wojęński — Historia literatury polskiej t. I i II. Wiedza.

Języki obce

Czestakow — Uczeńnik russkawo jazyka dla kl. VI. P. Z. W. S. (pierwszy rok nauczania).

Sowietkin — Uczeńnik russkawo jazyka P.Z.W.S.

Historia

Podkowińska — Człowiek w czasach przedhistorycznych (książka dla nauczyciela).

Geografia

J. Dąbrowska — Geografia gospodarcza Europy i wybranych państw pozaeuropejskich. Czytelnik.

Samsonowicz — Geologia z początkiem mineralogii (książka dla nauczyciela kl. VIII i dla liceów przyrodn.). P. Z. W. S.

Biologia

Mul, Radomski i Tołpa — Nauka o człowieku. Podręcznik dla klasy VIII. P. Z. W. S.

Morello, Raabe — Biologia dla kl. III (dawniej IV gimnazjalnej) P. Z. W. S.

Szafer i Dyakowski — Zarys botaniki. P. Z. W. S.

Kołodziejczyk — Botanika. Podręcznik dla liceów ogólnokształc. i zakładów kształc. nauczycieli. P. Z. W. S.

Fizyka

Bąkowski — Fizyka dla I kl. liceum pedag. (obecnie 3-ej kl.) P. Z. W. S.

Kalinowski i Kalinowska-Widomska — Fizyka dla kl. II (dawniej III gimnazjum). Nasza Księg.
— Fizyka dla kl. III (dawniej IV gimnazjum) Nasza Księg.

Malec i Werner — Fizyka dla kl. II (dawniej III gimn.) Ks. Atlas.

— Fizyka dla kl. III (dawniej IV gimn.) Ks. Atlas.

Chemia

T. J. Dobrowolski — Wiadomości z chemii. Podr. dla kl. III Lic. Human. Ognisko.

St. Pleśniewicz — E. Sucharda — Chemia organiczna dla kl. I lic. przyr. Ks. Atlas.

Matematyka

Chmielewska i Iwaszkiewicz — Algebra. Podręcznik dla kl. VIII. P. Z. W. S.

Weryha — Geometria. Cz. I. P. Z. W. S.

Banach — Algebra dla kl. II (dawniej III gimn.) Ks.-Atlas.

— Algebra dla kl. III (dawniej IV gimn.) Ks.-Atlas.

Straszewicz i Kulczycki — Geometria dla kl. II Ks.-Atlas.

— Matematyka dla kl. I Lic. Hum. Ks.-Atlas.

— Geometria analityczna dla kl. III liceów humanist. i przyrodn. Ks.-Atlas.

— Geometria wykreslna dla kl. II liceów humanist. i przyrodn. Ks.-Atlas.

— Algebra dla kl. II liceów hum. i przyr. Ks.-Atlas.

Wojtowicz — Trygonometria dla liceów ogólnokształc. P. Z. W. S.

Zydzler i Krysicki — Zarys geometrii analitycznej dla ilceów ogólnokształc. P. Z. W. S.

Śpiew

T. Cyzner — Śpiewnik szkolny.

St. Szczepaniec-Tyncowa — Śpiewnik dla szkół i świetlic. P. Z. W. S.

Wychowanie fizyczne

- K. Krawczyk — Podstawy wychowania fizycznego w szkole podstawowej. P. Z. W. S.
— Podr. dla zakł. K. N. oraz dla naucz. szkół podstawowych. P. Z. W. S.

Materiały pomocnicze

Wobec tego, że podany spis podręczników jest niewystarczający dla potrzeb zakładów kształcenia nauczycieli — nauczyciele winni się zapoznać z poniższymi podręcznikami, w których znajdują materiał przydatny do pracy w szkole oraz nowe ujęcie zagadnień programowych.

Język polski

- Lausz-Ferencowa — Droga do jutra. — Wypisy dla kl. VIII szk. podst. P. Z. W. S.
Szyper-Wojewski — Ku lepszej przyszłości. Czytanki dla starszych klas szkoły podstawowej. P. Z. W. S.
Bielak, Szyszkowski, Bardach — Czytanki polskie dla kl. VIII. P. Z. W. S.

Historia

- Łukasiewicz, Willaumo — Historia dla kl. VIII P. Z. W. S.
Landecki, Wereszycy (pod red. prof. Gąsiorowskiej)
Serejewski, Golias, Sreniawski, Zwolski — Podręcznik historii dla kl. VI. szkoły powsz. (stażytnej) P. Z. W. S.
Zajączkowski, Baranowski, Kozłowski, Siuchniński — Podręcznik historii dla klasy VII (średniowiecznej) P. Z. W. S.

Nauka o Polsce i świecie

Polska i świat współczesny. Podr. dla nauczycieli, pod red. Sieradzkiego. P. Z. W. S.

Poz. 131

Kuratorium
Okręgu Szkolnego Krakowskiego
Nr. Og. 37689/47

Kraków, dn. 12 września 1947 r.

Biorąc pod uwagę znaczenie, jakie dla Państwa przedstawia rozwój lotnictwa oraz znaczenie wychowawcze, jakie dla młodzieży szkół wszystkich typów posiada modelarstwo, szybownictwo i latanie motorowe, Ministerstwo Oświaty zaleca do użytku młodzieży w starszych klasach szkół powszechnych i we wszystkich szkołach średnich ogólnokształcących i zawodowych czasopisma: „Skrzydła i Motor” oraz „Polska Skrzydlata”.

Prenumerata ulgowa dla szkół:

	„Skrzydła i Motor”	„Polska Skrzydlata”
miesięcznie	35 zł	15 zł
kwartalnie	100 „	40 „
półrocznie	185 „	80 „
rocznie	350 „	

Prenumeratę należy wpłacać na konto PKO. I.970 — Wydawnictwo czasopism lotniczych — Warszawa.

Otrzymują:

Inspektoraty Szkolne i Szkoły średnie wszystkich typów w Okręgu.

Kurator Okręgu Szkolnego
Dr. St. Białas

Poz. 132**KOMUNIKATY****I.****Szkolne Kasy Oszczędności**

W okresie międzywojennym Poczta Kasa Oszczędności prowadziła na terenie szkół akcję oszczędnościową za pośrednictwem Szkolnych Kas Oszczędności. Pod koniec 1938/39 roku szkolnego osiągnięto następujące wyniki:

14.000 S. K. O.,

1.000.000 oszczędzających.

Organem prasowym SKO był miesięcznik „Młody Obywatel”, który począwszy od maja br. ukazuje się jako miesięczna gazetka ścienna, rozsyłana do wszystkich szkół w Polsce.

Z polecenia Ministra Skarbu oraz za wiedzą Ministerstwa Oświaty, PKO przystępuje do restytuowania działalności Szkolnych Kas Oszczędności. Do numeru majowego „Młodego Obywatela” dołączona została odezwa do Nauczycielstwa, w której PKO zaprasza nauczycielstwo do współpracy w realizacji dążeń, dających się zawrzeć w hasło: „Pomysłowość, gospodarność i oszczędność w służbie odbudowy i rozwoju Polski”. Oszczędność pieniężna pomyślana jest jako krótkoterminowa na konkretne pożyteczne cele zarówno osobiste ucznia jak i szkolne, oraz społeczno-państwowe.

Oprócz PKO akcję oszczędnościową prowadzą Kamunalne Kasy Oszczędności i Bank Gospodarstwa Spółdzielczego. Wybór jednej z tych instytucyj jako oparcia dla Szkolnych Kas Oszczędności należy tylko do szkoły.

Kuratorium Okręgu Szkolnego Krakowskiego zaleca krzewienie szeroko pojętej idei oszczędności wśród młodzieży szkolnej, oraz zakładanie Szkolnych Kas Oszczędności.

II.

Państwowe Zakłady Wydawnictw Szkolnych, Oddział w Krakowie, powiadomiły, że Centrala Zakładów Wydawnictw Szkolnych ustaliła przed-

platy za prenumeratę na drugie półrocze 1947 dla poszczególnych periodyków:

	zł
1) Dziennik Urz. Ministerstwo Oświaty	300.—
2) Nowa szkoła	250.—
3) Dzieci i Wychowawca	200.—
4) Poradnia dla nauczyciela	200.—

oraz, że prenumeratę na wymienione periodyki przyjmuje wyłącznie Oddział PZWS w Warszawie, ul. Plac Dąbrowskiego 8.

III.

Rektorat Konserwatorium Państwowej Wyższej Szkoły Muzycznej w Warszawie zawiadamia, iż w roku akademickim 1947/48 otwiera Wydział dla kształcenia nauczycieli muzyki i śpiewu w szkołach średnich ogólnokształcących i zakładach kształcenia nauczycieli — kurs czteroletni. Do przyjęcia na Wydział obowiązuje gruntowna znajomość zasad muzyki, solfeżu, oraz znajomość fortepianu lub skrzypiec. Przy zgłoszeniu pisemnym należy wyszczególnić kwalifikacje ogólnokształcące, muzyczne i rok urodzenia. Zgłoszenia przyjmuje się w Konserwatorium Państw. Wyższej Szkoły Muzycznej w Warszawie, ul. Profesorska 6.

IV.

Główny Komitet Kościuszkowski w Krakowie, Rynek Kleparski 4, powiadamia, że pragnie w dalszym ciągu przyjąć z pomocą szkołom na terenie Okręgu Szkolnego Krakowskiego w uzupełnieniu pomocy naukowych i będzie zaopatrywał szkoły w wydawnictwa Kościuszkowskie, częściowo bezpłatnie, na skutek zapotrzebowań szkół wnoszonych bezpośrednio do Głównego Komitetu Kościuszkowskiego.

V.

Na skutek pisma ZNP. Zarząd Okręgu Pomorskiego, Kuratorium podaje do wiadomości, że w N. 5—6 „Życia i szkoły“ ogłoszony został wielki konkurs na protokoły lekcyjne i sprawozdania z życia szkolnego. Kuratorium zaleca Nauczycielstwu wszelkiego rodzaju szkół wzięcie udziału w konkursie.

VI.

Państwowy Ośrodek Muzealny w Łańcucie powiadomił Kuratorium, że Muzeum tamt. z dniem

20 bm. otwiera schronisko dla wycieczkowiczów płatne po 50 zł od osoby za dobę, Kasyno Zamkowe dla ułatwienia wyżywienia wycieczkowiczów, płatne za całodzienne utrzymanie 200 zł. oraz że za zwiedzenie Muzeum Zamkowego i Muzeum powozów, pobiera się opłatę w wysokości 40 zł od osoby, dzieci do lat 10 płać 20 zł.

VII.

Państwowe Zakłady Wydawnictw Szkolnych Warszawa, Pl. Dąbrowskiego 8 pismem z dnia 13. VI. 1947 r. N 6562/47 powiadomiły, że zgodnie z okólnikiem Ministerstwa Oświaty z dn. 31. I. 1947 r. Nr. II 751/47, wykonane zostały „Zaświadczenia zastępcze“, które na miejsce utraczonych świadectw mogą wydawać nauczycielom szkół powszechnych inspektoraty szkolne, a nauczycielom szkół średnich ogólnokształcących i zawodowych Kuratoria Szkolne.

Wymienione „Zaświadczenia zastępcze“ znajdują się na składzie w Oddziale Warszawskim PZWS, dokąd należy kierować zamówienia.

Poz. 133

OGŁOSZENIE

o zagubieniu świadectw szkolnych.

1. **Chrzaszcz Maria**, Franciszka unieważnia zagubione świadectwo dojrzałości, wydane w roku 1919 przez Dyрекcję państwowego gimnazjum w Brzesku.
2. **Lewiński Stanisław** unieważnia zagubione świadectwo dojrzałości, wydane w roku 1922 przez Dyрекcję państwowego gimnazjum w Olkuszu.
3. **Rostworowski Emanuel** unieważnia zagubione świadectwo dojrzałości, wydane w roku 1945 przez Komisję Weryfikacyjną Kuratorium Okr. Szk. Krak.
4. **Wykurz Edolesław** unieważnia zagubione świadectwo dojrzałości wydane w roku 1945 przez Dyрекcję państwowego liceum wodnomelioracyjnego w Krakowie, zweryfikowane przez Komisję Weryfikacyjną Kuratorium Okr. Szk. Krak.
5. **Krupiński Adam Tadeusz Kazimierz** unieważnia zagubione świadectwo dojrzałości, wydane przez Kuratorium Okręgu Szkolnego Krakowskiego.

CZĘŚĆ NIEURZĘDOWA

Sprawozdanie z I Walnego Zjazdu Delegatów Towarzystwa Burs i Stypendiów R. P.

W dniach 1 i 2 lipca Obradował w Warszawie I Walny Zjazd Delegatów TBS-RP. Przybyło z terenu całej Polski do Warszawy 210 delegatów i członków Zarządu Oddziałów Wojewódzkich Towarzystwa, by radzić nad realizacją w Polsce programu równego startu i równych warunków kształcenia się młodzieży w szkołach wszystkich typów i wszystkich szczebli.

Zjazd mocno akcentował, że w Demokratycznej Polsce winien być bezwarunkowo realizowany program demokratyczny na odcinku szkolnym tj. program: **swobodnego dostępu dla młodzieży i dorosłych do kształcenia się nie tylko na poziomie szkoły podstawowej, ale i szkoły średniej, przede wszystkim zawodowego kształcenia się jednostek zdolnych i wartościowych w szkołach wszystkich typów aż do szkół wyższych włącznie.**

Jedynie bowiem — jak brzmią ideowe tezy Zjazdu — wykształcony człowiek może być czynnikiem siły rozwojowej, nowej odradzającej się ze zniszczeń i gruzów kultury polskiej we wszystkich jej dziedzinach: gospodarczej, społeczno-ustrojowej i duchowo-moralnej; jedynie wykształcony człowiek posiada umiejętność opanowywania przyrody, przetwarzania swojego środowiska w tym kierunku, który zbliża nas do jakiegoś doskonalszego, sensowniejszego życia — w kierunku tego, co nazywamy postępek; jedynie wykształcony człowiek zatem potrafi dźwignąć obecną Polskę z ruin i gruzów.

Otóż na tle tego rodzaju zgoła nowej sytuacji szkolnictwo w Demokratycznej Polsce zostało obciążone nowymi zadaniami.

Już dziś nie wystarczy, żeby człowiek uczył się tylko w młodym wieku. Każdy człowiek w interesie społecznym musi się uczyć, wychowywać i w ogóle rozwijać na miarę swoich zdolności, na miarę swojej siły, woli, wytrwałości, energii, przedsiębiorczości do możliwie najwyższych poziomów — jeśli tak trzeba — przez całe swoje życie. Szkoła nie może zadowolnić się obecnie tylko przypadkowymi uczniami mającymi do niej bezpośredni dostęp.

Szkoła musi wyjść poza cztery ściany swojego gmachu, poza swój bezpośredni rejon szkolny, musi sięgnąć głęboko do wszystkich klas i grup społecznych, do najdalszych zakątków kraju i stamtąd wyszukać najwłaściwsze,

najzdolniejsze jednostki, by je przez kształcenie w szkole doprowadzić do należytego im poziomu rozwoju umysłowego we właściwym nachyleniu zawodowym, do koniecznego dla nich poziomu wychowania.

W następstwie powyższego każda szkoła, każdy stopień jej organizacji musi mieć inne niż dotychczas warunki pracy, inne pomocnicze urządzenia, które by ułatwiły realizację społecznych jej zadań. Chodzi tu o wyposażenie każdej takiej szkoły nie tylko w pomoce naukowe, gabinety fizyczne i przyrodnicze, ale także i w takie instytucje, które by jej poziomowi organizacyjnemu ułatwiły doprowadzenie właściwych i jej właśnie potrzebnych pod względem uzdolnień i zamiłowań jednostek do kształcenia się.

Taką instytucją dla szkoły jest Towarzystwo Burs i Stypendiów Rzeczypospolitej Polskiej.

Spółeczeństwo demokratyczne winno każdej jednostce stworzyć takie warunki, by mogła obrać sobie drogę rozwoju, powodując się wewnętrznymi zamiłowaniem i uzdolnieniem. Uzdolnienia i zamiłowania — to bogactwo jednostki — są również bogactwem społeczeństwa i narodu, do którego jednostka należy. Rozwijanie zdolności i wartości społecznych jednostek, pielęgnowanie umiejętności i przyrodzonych zalet tkwiących w szerokich masach — tak jak pielęgnuje się ziarno, by zeń wyhodować bogaty plon, dorodną roślinę, piękny kwiat — jest nie tylko sprawą indywidualną każdej kształcącej się jednostki, jej rodziców i opiekunów, ale przede wszystkim jest sprawą społeczną, jest najważniejszą sprawą przenikniętą zasadami demokratycznymi narodu.

Dla narodu jest obojętne w zasadzie czyje dziecko ujawni zdolność i wartość społeczną, dla narodu mniej jest ważne, w jakim wieku ujawni jednostka te wartości i gdzie mieszka dziecko uzdolnione i wartościowe. Dla narodu ważną jest natomiast rzeczą, by owe zdolności i wartości społeczne — gdziekolwiek by one się pojawiły, mogły się rozwinąć do tego najwyższego poziomu, na jaki je będzie stać.

Polska Demokratyczna musi się zdobyć na stworzenie dla swej młodzieży takich sprzyjających warunków powszechnego jej kształcenia.

Polski dziś nie stać na to, by mogła nie zużytkować dla wzrostu swej potęgi i siły tego

największego skarbu, jakim są rozwinięte zdolności i wartości społeczne, jakim jest geniusz jednostek rozsianych w masie narodu. W dzisiejszej trudnej sytuacji powojennej, wobec niesłychanego wyniszczenia intelektualnych i fachowych sił narodu, wobec niezmiernych stojących przed nami zadań, ten przede wszystkim skarb musi Polska nie tylko wyzyskać, ale systematycznie i planowo nad wzbogacaniem go pracować.

Takie założenia ideowe przyświecały już St. Staszycowi, gdy żądał od chłopskiego społeczeństwa hrubieszowskiego kształcenia własnymi siłami zdolnych dzieci, a także Karolowi Marcinkowskiemu, gdy zakładał Towarzystwo Pomocy Naukowej. — Takie założenia ideowe i programowe realizowało w ruchu organizacyjnym burs i stypendiów do 1939 roku TOM (Towarzystwo Opieki nad zdolną a niezamożną Młodzieżą). Takie założenia programowe realizuje obecnie Towarzystwo Burs i Stypendiów R. P.

Te ideały jednak dopiero wtedy staną się realnym programem w naszej pracy wychowawczej, gdy zdołamy stworzyć sprzyjające ich realizacji warunki. Zageszczenie sieci szkolnej częściowo tylko polepszy sytuację. Warunkiem koniecznym obok tego jest dopomożenie ogółowi młodzieży i chętnym dorosłym do korzystania z istniejącej sieci szkolnej przez wprowadzenie do ustroju szkolnego dwu nowych elementów:

a) sieci burs dla uczącej się młodzieży w ogóle, dla młodzieży zaś wiejskiej w szczególności,

b) systemu funduszy stypendialnych dla niej.

Dopiero bursy i stypendia, przenikając obok bibliotek, muzeów, pracowni szkolnych i urzędów szkolnych swymi komórkami organizacyjnymi społeczeństwo, w szczególności wieś, umożliwią szkole naszej realizację postawionych przed nią przez nowoczesne społeczeństwo zadań.

Sieć burs w Polsce winna objąć wszystkie ośrodki szkolne od zbiorczych szkół podstawowych począwszy, a skończywszy na szkołach

średnich i wyższych. W dzisiejszych warunkach mieszkaniowych w Polsce tylko bursy mogą zapewnić kształcącej się młodzieży dostęp do szkoły i możliwość kształcenia się. Powszechna bieda w Polsce i niskie naogół zarobki mas: rodzin chłopskich, robotniczych, inteligencji pracującej itd. oraz wysokie koszty utrzymania dziecka w okresie kształcenia się wysuwa nawet w bursach również konieczność pomocy stypendialnej dla młodzieży.

Bursy i stypendia zatem to konieczna instytucja, na którą na odcinku szkolnym musi zdobyć się każde społeczeństwo demokratyczne, zwłaszcza społeczeństwo w zniszczonej Polsce.

Bursy i stypendia to najważniejszy odcinek pracy społecznej w każdym środowisku szkolnym.

Wyniki pierwszego roku pracy TBS-RP to gwarancja realizacji ideałów demokratycznych o dostępności szkoły.

Wielki wzrost Towarzystwa Burs i Stypendiów R. P. już w pierwszym roku pracy: 450 Kół Gminnych, 143 Oddziałów Powiatowych, 11 Samodzielnych Funduszy Stypendialnych i 12 Oddziałów Wojewódzkich świadczą o tym, że jedynie na drodze upowszechnienia Towarzystwa można będzie osiągnąć w Polsce pełną realizację programu równego startu i równych warunków kształcenia się młodzieży.

Tą drogą należy pójść niezwłocznie w tych ośrodkach szkolnych, które jeszcze tej pracy nie ruszyły. Do pracy tej winien stanąć Nauczyciel Polski, winna stanąć zorganizowana młodzież wiejska, robotnicza, winna stanąć młodzież szkolna, winno stanąć całe społeczeństwo polskie.

Dwa tysiące stypendiów, 34 bursy — wysiłek pierwszego roku pracy Towarzystwa — to kropla w morzu w stosunku do potrzeb na tym odcinku społecznego życia. Na bursy i stypendia potrzebne są miliardy złotych rocznie i społeczeństwo nasze w imię dobrze zrozumiałego interesu musi się na te miliardy zdobyć, musi skupić te środki właśnie w Towarzystwie, które planowo w oparciu o wypracowane w praktycznej pracy zasady realizują ten palący problem społeczny.

W. K.

Sprawozdanie Oddziału Wychow. Fizyczn. za r. szk. 1946/7.

Nowoczesne prądy pedagogiczne w silnej mierze podkreślają paralelizm wychowawczy, tzn. harmonijny rozwój władz umysłowych i fizycznych. Chwila obecna, następstwa długotrwałej wojny i okupacji, niedożywienie, wyczerpanie nerwowe oraz w związku z tym groźny atak szeregu chorób, domagają się silniejszych środków zaradczych, wśród których dominująca rola przypada racjonalnemu wychowaniu fizycznemu. Nie jest to łatwe zadanie zważywszy, że okupant specjalnie srożył

się przeciw wszystkiemu, co by mogło nawiązywać do rozwoju cielesnego młodzieży polskiej. Jego wandalizm wystąpił tutaj w najjaśniejszej formie. Zniszczył systematycznie sale i ośrodki W. F. tak, że ich odbudowa, jak to stwierdzono na podstawie dokładnych danych ze szkół powszechnych, średnich i zawodowych, dosięga kwoty 12 milionów złotych. Mimo takiego stanu władze szkolne łącznie z komitetami rodzicielskimi w ubiegłym roku szkolnym poczyniły znaczny krok naprzód.

I tak zaopatrzone osme klasy szkoły powszechnej w powiecie bialskim i tarnowskim w komplety do W. F. Wyposażono całkowicie ośrodek W. F. w Andrychowie, gdzie odbyły się w czasie ferii 2 nauczycielskie kursy W. F. Przydzielono najbardziej niezbędny sprzęt zakładom kształcenia nauczycieli.

Łącznie z Wydziałem Opieki nad Dzieckiem urządzono 15 turnusów po 65 dzieci w Sidzinie i w Zakopanem (dla najbiedniejszych dzieci). Wykorzystując warunki terenowe i klimatyczne młodzież ta odbywała ćwiczenia narciarskie. Była to pierwsza próba uruchomienia stałych ośrodków narciarskich młodzieżowych, a zebrane doświadczenia posłużą w przyszłości do systematycznej akcji na tym polu.

Współczesne kierunki w gimnastyce i higienie dziecka przywiązują wielką wagę do należytej postawy ucznia, która wskutek jednostronnego i siedzącego trybu życia narażona jest na szereg zniekształceń.

Kuratorium Okr. Szk. Krak. na konferencjach z Zarządem Miejskim (Wydział Oświaty i Kultury) uzgodniło przeprowadzenie jednolitej akcji wyrównawczej dla całej młodzieży krakowskiej. Gimnastykę wyrównawczą rozpocznie się z nowym rokiem szkolnym.

Na konferencji z kierownikami ognisk metodycznych WF. i PW. odbytej z początkiem roku szkolnego 1946/47, ustalono plan racjonalnej pracy dla ognisk. Pracę tę przedyskutowały Ogniska na 4 konferencjach, przyczym wywody teoretyczne zostały poparte pokazami. Poprzez ogniska metodyczne, zorganizowano w czterech większych ośrodkach szkolnych: w Krakowie, Tarnowie, N. Sączu i Białej krakowskiej Święta sportowe szkolne. Krakowskie Święto młodzieży weszło w program „Dni Krakowa” i powtórzono je z okazji zakończenia roku szkolnego, nawiązując w ten sposób kontakt z czynnikami społecznymi. Od-

biegliśmy tutaj daleko od szablonu zwykłych popisów szkolnych, zdobywając się na wielką i radosną manifestację młodzieżową, obraz niemal hellenckiego piękna i pogody — co zgodnie uznała prasa codzienna. Przez swój charakter masowy dała ona wyraz prawdziwie demokratycznego ducha, cechującego odrodzoną szkołę polską. — Ponadto w każdej niemal szkole odbyły się Święta szkolne WF. i PW. o programie mniej lub więcej obszernym.

Wielką troską Kuratorium Okr. Szk. jest należyte postawienie WF w nowo budującej się szkole podstawowej, do której doszły dawne niższe klasy gimnazjalne. W tej sprawie odbyto konferencję z kierownikami szkół powszechnych w Krakowie, by podnieść poziom WF i podać sposób realizacji programu w różnych warunkach. W tym celu na odbytych konferencjach inspektorów szkolnych poruszano i omawiano nasuwające się problemy.

W ubiegłym roku szkolnym uruchomiono 4 nowe instruktoryaty powiatowe WF w Białej, Chrzanowie, Tarnowie i Nowym Sączu, tak iż na 16 powiatów czynnych już jest 9 instruktoryatów powiatowych w. r.

Przeprowadzone wizytacje i pokazy instrukcyjne dostarczyły dużo materiału, który będzie zużyty już to w planie na rok szk. 1947/8, już to będzie przedyskutowany na najbliższym zjeździe instruktorów WF w Warszawie.

Jak z powyższych danych widać — mimo ciężkich warunków i borykania się szkoły z trudnościami, wyniki pracy są coraz lepsze i krok za krokiem dążą do realizacji doniosłego dzieła odrodzenia fizycznego młodzieży polskiej.

Realizuje się przy tym niemniej ważne zadanie wychowawcze. Jest nim urabiaie charakterów, woli i cnót społecznych metodą nie werbalną, ale wynikającą z osobistego przeżycia.

J. F.

Sprawozdanie referatu P. W. za rok szkolny 1946/7.

Ubiegły rok szkolny jest okresem stabilizacji w zakresie P. W. w szkole, okresem pogłębienia tej pracy i normalizacji warunków.

Zarządzenie Min. Oświaty z dnia 2. X. 1946 z. II. W-5662/46 ujednoliciła PW w szkole ogólnokształcącej i zawodowej, w szkołach żeńskich i męskich, wprowadzając je jednakowo w wymienionych typach szkół do klas IV-tych i I-szych licealnych, w zakładach K. N. do I i II Lic., w publicznych średnich szkołach zawodowych w dwóch ostatnich klasach. We wszystkich typach szkół obowiązuje jednakowa ilość godzin, a to 2 godziny liczone za 3.

Znika odmienne traktowanie PW w szkołach ogólnokształcących i zawodowych, znika różnica między PW męskim a żeńskim, znika pewnego rodzaju labirynt, zaznaczający się często

nie tylko w błędnym rozplanowaniu pracy w szkole, ale również w niewłaściwym obliczaniu godzin, a co gorsza wynagrodzeniu nauczycieli.

Przysposobienie wojskowe jest szkołą dyscypliny, karności, porządku, szkołą cnót obywatelskich, szkołą idei służenia Państwu w najszerszym tego słowa znaczeniu. Równolegle z procesem wychowywania, postępuje proces przygotowywania i usprawniania młodzieży męskiej do służby w wojsku, młodzieży żeńskiej do pomocniczej służby wojskowej i pracy społecznej.

Proces krystalizowania się programów PW nie jest jeszcze skończony. Proces ten trwa. Programy PW muszą być dostosowane do nowych zadań, jakie stoją przed szkołą, do nowej struktury szkolnej, a przede wszystkim do no-

wych warunków, w jakich Państwo nasze się znajduje.

O znaczeniu PW dla Państwa świadczy fakt, że objęło ono powszechnym obowiązkiem całą młodzież powyżej lat 16, nie tylko szkolną.

Zrealizowanie głębokich i szczytnych zadań, jakie sobie stawia PW nie jest rzeczą łatwą. Pogląd, że PW ogranicza się do mustry i „drillu” wojskowego, jest starym i zaśniedziałym błędem. Błąd ten niestety pokutuje jeszcze wśród tych, którzy za tę pracę odpowiadają w szkole!

Zdyscyplinowania młodzieży polskiej, wyrobienia w niej ducha poświęcenia, ofiarności i służby dla Państwa bez reszty, mogą dokonywać ci, którzy sami stoją na wysokim poziomie moralnym, a poza swoją specjalnością posiadają wybitne zdolności pedagogiczne. To też komendantem hufca winien być nie „pierwszy lepszy z brzegu”, jak niektórzy sądzą, ale pierwszy z grona. Dobór kadry nauczycieli PW nie może być dorywczy, przypadkowy, ale winien oprzeć się na obserwacji, selekcji i jakości.

Komendantem hufca szkolnego może być każdy nauczyciel, posiadający stopień oficera rezerwy, komendantką, każda nauczycielka, obydwójce jednakże o wyżej wspomnianych walorach i po specjalnych kursach przeszkoleniowych.

W ramach szeroko zakrojonej i prowadzonej przez Państwowy Urząd WF i PW akcji szkoleniowej dla komendantek hufców szkolnych, ukończyło w roku 1946/47 kursy instruktorskie PWK 30 nauczycielek z naszego okręgu, co stanowi 2/3 kadry żeńskiej.

W kursach dla komendantów wzięło udział 43 nauczycieli z naszego okręgu, przeszkolenia wymaga jeszcze 75 komendantów. Podkreślić należy, że pierwszy powojenny kurs dla komendantów hufców szkolnych z ramienia władz szkolnych odbył się w maju 1947 r. w Krakowie. Akcja szkoleniowa objęła wprawdzie zaledwie 1/3 nauczycieli(lek) uczących PW, ale na drodze normalizacji PW w szkole jest to duży krok naprzód.

Stan komendantów i komendantek hufców szkolnych obrazuje niżej podana tabelka.

Ilość komendantów		S Z K O Ł Y				
		Ogólnokształcące	Zawodowe	Kształc. nauczycieli	Średnie zawod.	Razem
P. W.	własnych	47	26	5	20	98
	dochodzących	9	3	4	4	20
P. W. K.	własnych	25	11	6	7	49
	dochodzących	4	1	2	2	9

Wielką pomocą dydaktyczno-metodyczną dla nauczycieli(lek) PW w pracy szkolnej były 4 zorganizowane ogniska metodyczne WF i PW:

a) w **Krakowie**: dla powiatów Kraków-Miasto, Kraków-Powiat, Chrzanów, Miechów, Olkusz i Nowy Targ.

b) w **Tarnowie**: dla powiatów Tarnów, Brzesko, Bochnia, Dąbrowa Tarnowska.

c) w **Białej**: dla powiatów Biała, Żywiec, Wadowice.

d) w **Nowym Sączu**: dla powiatów Nowy Sącz, Limanowa.

Dla omówienia wytycznych pracy ognisk na rok szkolny 1946/47 odbył się dnia 28. IX. 1946 r. Zjazd kierowników ognisk metodycznych.

Każde z ognisk zorganizowało przeciętnie w ciągu roku dwie konferencje dwudniowe, przeznaczając jeden dzień na zagadnienia wych. fiz., drugi na zagadnienia przysposobienia wojskowego. Program konferencji objął referaty, lekcje praktyczne w klasie, ćwiczenia w terenie oraz doksztalcanie nauczycieli.

Proces organizacji hufców szkolnych we wszystkich typach szkół został ukończony. Mimo trudności w obsadzie procent hufców nieuruchomionych był stosunkowo niewielki. Niżej podana tabelka przedstawia stany liczbowe w poszczególnych typach szkół w roku szk. 1946/47.

L. p.		S Z K O Ł Y				
		Ogólno- kształ- cące	Zawo- dowe	K. N.	Średnie zawod.	Razem
1.	Ilość hufców P. W.	111	64	11	54	240
	P. W. K.	72	31	14	24	141
2.	Ilość junaków (czek) P. W.	3593	1213	334	2380	7520
	P. W. K.	1487	1024	511	565	3587
3.	Ilość hufców P. W.				1	3
	nieuruchomionych P. W. K.	7	3		3	13
4.	Ilość młodzieży P. W.	7			45	112
	nieobjętej w P. W. P. W. K.	67	110		95	401

Praca szkolnych hufców PW wykazała w porównaniu z r. 1945/46 podniesienie poziomu, pomimo ciągle jeszcze dużych trudności a to: braku umundurowania, braku pomocy naukowych i dotacji na ten cel, braku broni i strzelających, braku umundurowania dla nauczycieli (lek) PW.

Męskie hufce zakończyły swą pracę całoroczną kilkudniowymi koncentracjami dochodzącymi (skumulowane ćwiczenia całodniowe i półdniowe). Hufce żeńskie odbyły koncentracje w formie krótkich obozów. Koncentracje organizowały okręgowe i powiatowe władze PW przy współudziale komendantów(tek) hufców szkolnych. Objęły one młodzież kończącą II stopień PW, były generalną powtórką materiału, a równocześnie podsumowaniem wyników i egzaminem końcowym. Brak funduszy nie pozwolił na pełne rozwinięcie potrzeb i możliwości w tym zakresie, pomimo to jednak, ta pierwsza po wojnie próba zastępczych obozów PW dała bardzo dobre rezultaty.

Na zakończenie rocznej pracy hufców szkolnych odbyły się we wszystkich miastach powiatowych i większych ośrodkach święta WF i PW, na których młodzież zaprezentowała społeczeństwu swoją sprawność i tężyznę fizyczną. Rozgrywki w grach sportowych, zawody lekkoatletyczne, popisy gimnastyczne i taneczne, zawody marszowe itp. złożyły się na urozmaicony program świąt, który zachwycał tłumy widzów.

W okresie wakacyjnym od 9. VII.—18. VIII. br. odbyły się obozy pracy społecznej PWK, w których wzięło udział 127 junaczek hufców szkolnych Kuratorium Krakowskiego. Obozy

te odbyły się na zniszczonych wojną obszarach przyczółkowych i na Mazurach.

Junaczki zorganizowały w czasie obozów 12 dziecińców dla 600 dzieci, propagowały higienę, udzieliły pierwszej pomocy 250 osobom, zorganizowały 25 ognisk dla dorosłych, dla dzieci 615 imprez, przeprowadzały okolicznościowe pogadanki, zabawy, dożynki, kursy szycia itp. Obozy te były znakomitą szkołą społecznego wychowania młodzieży w zetknięciu się z bezpośrednią rzeczywistością. O wynikach pracy obozów świadczą wzruszające pożegnania i prośby o powtórny przyjazd, podziękowania władz oraz listy pisane przez dzieci.

Praca w zakresie PW na terenie szkoły nie jest dziedziną prowadzoną wyłącznie przez czynniki szkolne. Władze wojskowe mają nad tą pracą fachowy nadzór. Najściślejsza współpraca obu tych czynników jest w tej dziedzinie nieodzowna. Na szczeblu okręgu szkoła i wojsko znalazły pełne porozumienie i wzajemne zrozumienie, a współpraca układała się w ciągu roku jak najlepiej.

Na szczeblu powiatu współpraca układała się również pomyślnie, jakkolwiek w kilku wypadkach komendanci powiatowi nie stanęli na wysokości zadania. Wszelkie reklamacje szkół Kuratorium regulowało bezpośrednio z Wojew. Urzędem WF i PW.

Dla omówienia zasad współpracy szkoły i wojska w zakresie PW na terenie szkoły odbyła się z inicjatywy Kuratorium dnia 27. IX. 46. konferencja, w której wzięli udział: ze strony wojska władze wojewódzkie i powiatowe, ze strony szkoły delegaci wydziałów Kuratorium i delegowani nauczyciele PW. Konferencja ta dała pozytywne wyniki.

Praca hufców szkolnych nie uzyskała jeszcze w roku 1946/47 pożądanego poziomu i rozwoju, a to wskutek wielu jeszcze przeszkód i trudności podanych wyżej. Stan ten jednak poprawia się z dnia na dzień, zwłaszcza od momentu zorganizowania referatu PW w Ministerstwie

Oświaty. Skoordynowanie prac w zakresie PW w szkole na wszystkich szczeblach da niewątpliwie w efekcie już w niedługim czasie całkowite unormowanie pracy i należyte rezultaty.

B. J.

Sprawozdanie referatu harcerskiego za rok 1946/47.

Założeniem programowym referatu harcerskiego przy Kuratorium w ubiegłym roku był ściślejszy kontakt młodzieży hac. ze szkołą i ze starszym społeczeństwem.

Z ramienia szkoły do sprawowania opieki ściślejszy kontakt młodzieży hac. ze szkołą i ze opiekunem hac. Opiekun ten jest powołany do tego, aby czuwać nad zgodnością linii wychowawczej szkoły i harcerstwa.

Ponieważ od opiekuna hac. w dużej mierze zależy forma współpracy harcerstwa ze szkołą i poziom pracy w drużynie, dlatego w tym roku podjęto przede wszystkim szkolenie opiekunów harcerskich i temu zagadnieniu poświęcono najwięcej czasu.

Pracę tę kontynuowano przez:

1) kursy, 2) konferencje, 3) lustracje.

W ub. r. zorganizowano trzy kursy dla nauczycieli opiekunów druž. harc. i zuch. mianowicie:

a) Kurs letni wakacyjny w Piwnicznej od 15 lipca do 30 lipca.

b) Kurs dla drużynowych zuchów od 17. XI do 26. XI. 1946 r.

c) Kurs zimowy w Zakopanem od 30. XII. 1946 r. do 8. I. 1947 r.

Kursy były w oparciu o obozy harcerskie.

Uczestnicy mieli bezpośredni kontakt z młodzieżą hac., mieli możliwość bliżej zapoznać się

z metodą harcerską. Konferencje organizowane dla opiekunów harc. i zuch. odbyły się w Nowym Sączu, Białej, Żywcu, Dąbrowie Tarnowskiej, Myślenicach, Gumniskach (pow. tarnowski); w Tarnowie, Krakowie, Oświęcimiu.

Konferencje te miały na celu zorientowanie opiekunów szkolnych o pracy w drużynach harc. i zuch. i o roli opiekuna na tym odcinku pracy. Lustracje szkolnych drużyn harc. objęły w ub. r. następujące hufce: Chrzanów, Trzebinia, Jaworzno, Tarnów, Myślenice, Biała, Żywiec, Nowy Sącz, Nowy Targ, Dąbrowa Tarnowska, Oświęcim, Kęty, Krzeszowice, Olkusz, Miechów, częściowo Kraków, Bochnia, Zakopane.

Jeśli chodzi o wizytację terenu, największą opieką otoczono powiat żywiecki, pow. nowotarski, gdzie młodzież harcerska była najczęściej narażona na ujemne wpływy od zewnątrz. Uczestnicząco również w konferencji poświęconej sprawom harcerskim w Miechowie i uzgodniono wiele spraw spornych.

Celem lustracji było podniesienie pracy harcerskiej na wyższy poziom, troska o dobrą postawę harcerską wśród młodzieży i o skoordynowanie dążeń wychowawczych szkoły i drużyny harc. i uzgodnienie ich z obecną rzeczywistością.

A. K.

Komunikat Ogniska Metodycznego języka angielskiego

Na kursie wakacyjnym języka angielskiego, który odbył się w lipcu br. w Dusznikach, podano następujący plan pracy w klasie wyrównawczej.

Przewiduje się napływ młodzieży o trzech poziomach języka: a) po 2 latach nauczania, b) po 1 roku nauczania, c) początkujących.

Ze względu na zbiorczy charakter klasy przewidzieć należy na poziomach a) i b) znaczne różnice w wiadomościach uczniów zwłaszcza pod względem wymowy oraz zapasu słownictwa budowanego w oparciu o różne podręczniki. W związku z tą sytuacją zaleca się co następuje:

1. Kurs rozpocząć należy od ujednostajnienia względnie nauki wymowy, zwłaszcza w pierwszym i drugim miesiącu nauczania. Ze względu na lepiej pod względem metodycznym opracowane lekcje wstępne i część metodyczną zaleca się stosowanie podręcznika T. Grzebieniowskiego na I rok nauczania.

2. W dalszym ciągu nauki prowadzić naukę z całą klasą według tego samego podręcznika w tempie możliwie przyspieszonym, uwzględniając załączone poniżej skreślenia materiału rzeczowego, zwrócić natomiast należy uwagę na materiał gramatyczny opuszczonych czytań Przy sprzyjających warunkach, jeśli podstawa języka została solidnie ugruntowana, można wprowadzić podręcznik tegoż autora na II rok nauczania w nowym wydaniu. (jest w przygotowaniu).

3. Jeżeli wszyscy uczniowie w klasie będą na poziomie drugiego roku nauczania, (t. zn.) po jednym roku nauczania w szkole podstawowej, należy okres wyrównania wymowy skrócić do jednego miesiąca, a okres powtarzania materiału podręcznika na I rok nauczania (bez uszczuplenia materiału rzeczowego) ograniczyć do pierwszego półrocza, a następnie stosować podręcznik na rok drugi nauczania.

4. W klasach o mieszanym poziomie wprowadzić dla uczniów bardziej zaawansowanych lekturę domową. Sprawozdania z przerobionego materiału przedstawiają uczniowie zaawansowani na lekcji w formie krótkich opowiadań zrozumiałych dla początkujących (w drugim półroczu).

5. Uczniowie zaawansowani winni przerabiać materiał zwłaszcza gramatyczny, łącznie z początkującymi. Ponieważ na szerszej znajomości gramatyki opiera się lektura przeznaczona dla uczniów zaawansowanych, nauczyciel winien rozszerzyć kurs gramatyki poza ramy podręcznika na I rok nauczania. Tak rozszerzony materiał gramatyczny obowiązuje wszystkich uczniów.

6. W klasach o mieszanym poziomie zorganizować współpracę i pomoc bardziej zaawansowanych uczniów dla początkujących kolegów, na lekcjach pod kierunkiem nauczyciela i poza lekcjami (stawianie pytań, poprawianie kolegi itp.).

Wyniki nauczania:

1. Poprawna jednolita wymowa wszystkich uczniów.
2. Przerobienie względnie utrwalenie materiału rzeczowego i słownikowego zawartego w podręczniku na I rok nauczania.
3. Opanowanie materiału gramatycznego rozszerzonego w stosunku do materiału podręcznika na I rok nauki.
4. U uczniów zaawansowanych rozszerzenie słownika przez lekturę uzupełniającą. Zapoznanie uczniów początkujących (biernie) ze słownictwem tej lektury.

W ogólnym bilansie nauki języka w klasie wstęp. i II gimn. przewiduje się przerobienie materiału trzech pierwszych lat nauczania z niektórymi elementami czwartego roku u uczniów lepiej zaawansowanych.

Lektura uzupełniająca dla uczniów lepiej zaawansowanych:

Oscar Wilde: „The Happy Prince“, „The Nightingale and the Rose“.

Stevenson: „Bottle Imp“.

w przygotowaniu „The Mystery Train“.

Wskazówek metodycznych dla nauczycieli **brak**.

Podręcznik wskazano w instrukcji.

Skreślenia materiału rzeczowego z podręcznika T. Grzebieniowskiego na I rok:

Czytanka Nr. 5. „Physical Exercises“ str. 51

Czytanka Nr. 20. „Old King Cole“ str. 62

Czytanka Nr. 27. „The ZOO“ (wiersz) str. 69.

Czytanka Nr. 31 „Some English Sayings“ str. 74.

Czytanka Nr. 33 „Jack at School“ cz. 3, 4, 5, str. 77—79.

Czytanka Nr. 43. „Three Fishers“ str. 87.

Czytanka Nr. 44. „The Farmer and His Sacks“ str. 88.

Czytanka Nr. 46. „A Day in the Country“, cz. III, str. 91.

Czytanka Nr. 50. „Rule Britannia“, str. 96.

Czytanka Nr. 54. „Good Night Comrades“, str. 100.

Czytanka Nr. 56. „The Cricket Field“, str. 101.

Czytanka Nr. 57. „Masterman Ready“, str. 102.

Sprawozdanie

z posiedzenia Ogniska Metodycznego jęz. angielskiego, które odbyło się dnia 4. 10. 1947 w I Państw. Gimn. i Lic. im. B. Nowodworskiego w Krakowie.

Po powitaniu obecnych Kierowniczka Ogniska przystąpiła do omówienia sprawy nauczania w kl. I: licealnej. Jęz. angielski napotyka tutaj na większe trudności, aniżeli jakikolwiek inny przedmiot. Nieliczne bowiem klasy, które uczyły się jęz. angielskiego przed wojną, nie posiadały podręczników. Trudno więc oprzeć się o jakiegokolwiek istniejące teksty. Nauczyciel sam musi starać się je zdobyć. Wskutek tego materiał należy ograniczyć do minimum. Przemawia także za tym i fakt, że nie wszystkie klasy ukończyły podręcznik Klary Jastroch „Readings About England and America“. Postarano się więc znaleźć drogę pośrednią, ustalając szereg zagadnień, które powinny być w tej klasie omówione. Nie znaczy to jednak, by klasy bardziej zaawansowane nie realizowały programu w szerszym zakresie. Ustalono następujące problemy, których omówienie uważa się za konieczne:

1. English Parliamentarism.
2. English theatre before Shakespeare.
3. Shakespeare.
4. Puritan Revolution.
5. Milton and Bunyan.
6. Glorious (Bloodless) Revolution.
7. Cabinet System.
8. Essay and Novel in the XVIII c.
9. English Colonial Expansion.
10. Birth of USA.

Zgodzono się także, że klasy, które nie ukończyły podręcznika Klary Jastroch „Readings About England and America“, powinny to ukończyć w tym roku.

M. W.

Sprawozdanie

z uroczystego zebrania Ogniska Metodycznego języka niemieckiego w Krakowie.

Dnia 28 maja 1947 r. odbyło się zebranie Ogniska Metodycznego jęz. niemieckiego w I Państw. Lic. i Gimn. im. B. Nowodworskiego w Krakowie.

Część I. zebrania miała charakter uroczysty w związku z odznaczeniem przez Uniwersytet Jagielloński tytułem doktora h. c. Seniora polskich neofilologów, Dyr. Juliusza Ippoldta.

W zebraniu wzięli udział: Solenizant Dyr. Ippoldt, P. Wizyt. Dr. M. Chrzanowska, Prof. U. J. Dr. Adam Kleczkowski, Dyrektorzy krakowskich szkół ogólnokształcących i wszyscy nauczyciele jęz. niem., uczący w szkołach średnich krakowskich oraz zamiejscowi z Tatnowa, Miechowa i Olkusza.

W zagajeniu swoim Kier. Ogniska Dr. Haraschin nawiązał do uroczystości promocyjnej nadania Dyr. Ippoldtowi tytułu doktora h. c. na Uniwersytecie Jagiell. w dniu 22 stycznia 1947 r., podkreślił długoletnią współpracę Dyr. Ippoldta z Ogniskiem, przedstawił następnie całokształt pracy nauczycielskiej Dyr. Ippoldta, rozpoczętej przed 55 laty w dawnym Gimn. św. Anny w Krakowie (obecnie im. B. Nowodworskiego) i wreszcie jego zasługi na polu naukowym jako autora całego szeregu prac dydaktyczno-metodycznych, w których podobnie jak i w swoich referatach, artykułach i opracowaniach lektur szkolnych dał bilans swej tytanicznej pracy i wykazał zalety wybitnego pedagoga i pierwszorzędnego wychowawcy.

Łącząc ten jubileusz naukowy z 80-tą rocznicą urodzin Dyr. Ippoldta, zakończył Kier. Ogniska swe przemówienie życzeniami zdrowia do dalszej owocnej pracy dla chwały nauki polskiej.

W imieniu dyrektorów gimnazjów i liceów ogólnokształcących zabrał głos Dyr. Lewicki Kazimierz, podkreślając zasługi Dyr. Ippoldta jako dyrektora i pedagoga, który przede wszystkim starał się o rozszerzenie i pogłębienie wiedzy uczniów i którego ambicją było podnieść poziom naukowy zakładu.

Część II. zebrania rozpoczął kier. Ogniska od odczytania sprawozdania z ostatniego zebrania poczem Dyr. Antoni Nikiel wygłosił swój referat pt. „Zagadnienie nauczania gramatyki języka niemieckiego w gimnazjach i liceach“.

W części ogólnej przedstawił prelegent, iż systematyczne i planowe nauczanie gramatyki stanowić winno integralną część nauczania języka niemieckiego. Winno się ono łączyć w organiczną całość ze wszystkimi działaniami nauczania tego przedmiotu. Ze względu na praktyczny cel nauczania ma to być nauka języka, a nie nauka o języku. Systematyczność i planowość nauczania gramatyki polega na zasadzie progresji, która opiewa: 1. Zjawiska najczęściej używane, a więc najpotrzebniejsze, powinny iść przed zjawiskami rzadszymi, a więc mniej potrzebnymi. 2. Zjawiska łatwiejsze powinny iść przed trudniejszymi. Naucza-

nie gramatyki powinno obejmować tylko to, co jest niezbędne do osiągnięcia celu praktycznego. Opaść więc powinno wszystko, co zgodne jest z duchem języka ojczystego uczniów, zjawiska nie dające się ująć w ogólne prawa i zjawiska rzadko występujące. W nauczaniu gramatyki należy brać pod uwagę działania analogii ze zjawiskami języka ojczystego uczniów i ze zjawiskami języka obcego. Zjawiska gramatyczne, przy których analogia działa dodatnio, można całkowicie lub prawie całkowicie wyeliminować z rozważań i ćwiczeń gramatycznych. Hamującemu działaniu analogii natomiast przeciwdziałać należy przez odpowiednie ćwiczenia.

W dalszym ciągu swoich wywodów stwierdził prelegent, że jedyną racjonalną metodą nauczania gramatyki na stopniu gimnazjalnym, jest metoda indukcyjna, do zmechanizowania zaś wiadomości konieczne jest przerabianie specjalnie ułożonych ćwiczeń. Nauczanie gramatyki na stopniu gimnazjalnym zakończyć się winno uporządkowaniem i usystematyzowaniem wiadomości gramatycznych. Na poziomie licealnym nauczanie gramatyki odbywać należy przy pomocy metody dedukcyjnej i metody pracy pod kierunkiem, o ile chodzi o znane, ale jeszcze niedostatecznie opanowane zjawiska językowe, przy pomocy zaś metody indukcyjnej w odniesieniu do nowego materiału gramatycznego.

Punktem wyjścia powinien tutaj być rzeczywisty stan wiedzy gramatycznej uczniów, przy czym przedmiotem nauczania winny być każdorazowo najslabiej opanowane partie gramatyczne.

W części szczegółowej wykazał prelegent, że dotychczasowe podręczniki do nauki języka niemieckiego w gimnazjum ogólnokształcącym utraciły swoją wartość metodyczną, ponieważ w związku z odpadnięciem czytanek filoniemieckich, odpadły także ważne partie gramatyczne i wielka część słownictwa.

W dyskusji poruszono sprawy następujące: Stwierdzono konieczność opracowania podręcznika dla kl. III. gimn. Omawiano zastosowanie różnych podręczników, przeważnie wysuwając jako najlepszy podr. Jana Jakóbca. Zgadzano się na ogół, że przy nauczaniu gramatyki objaśnienia można podawać w języku polskim.

Po dyskusji Kier. Ogniska Dr. Haraschin złożył krótkie sprawozdanie z czynności Ogniska w roku bieżącym, nadmieniając, że istnieje przy Ognisku już biblioteka, która stale się powiększa i obecnie liczy ona około 100 tomów.

Na tym zakończono obrady.

H. S.

Przegląd ostatnich wydawnictw.

Eustachy Kuroczko — O postawę społeczną nauczyciela. — Biblioteka nauczyciela-demokraty Nr. 4 — Państw. Zakł. Wyd. Szk. Warszawa 1947, str. 47, cena 40 zł.

Autor rozprawy w sposób przekonujący wskazuje nauczycielowi, gdzie jest jego miejsce i jaką być winna jego postawa i rola w Odrodzonym Państwie Polskim. Krótki rzut oka na zawodowy ruch nauczycielski w ostatnich kilku dziesiątkach lat pozwala się czytelnikowi zorientować, że nauczycielstwo polskie szło zawsze w awangardzie postępu.

Krystyna Pieradzka — Każko Szczeciński (1347—1377) na tle polityki Kazimierza Wielkiego — Państw. Zakłady Wyd. Szk. — Warszawa 1947, str. 32 — 1 mapa, cena 35 zł.

Kazimierz Popiołek — Tragedia Śląska w czasie rewolucji husyckiej 1419—1435. — Państw. Zakł. Wyd. Szk., Warszawa 1947, str. 30, 1 mapa, cena 35 zł.

Biblioteka historyczna PZWS, szczególniejszą uwagę poświęca dziejom Ziemi Odzyskanych, wypuklając zwłaszcza te momenty w przeszłości, w których była sposobność powtórnego złączenia Śląska, Pomorza Zach. czy Prus Książęcych z Rzeczpospolitą. — Praca K. Pieradzkiej poświęcona jest sprawie niedosłego następstwa na polskim froncie Ks. Szczecińskiego Każka po Kazimierzu Wielkim i Ludwiku Węgierskim, — rozprawka K. Popiołka daje zwięzły przegląd wypadków, jakie rozegrały się na ziemi śląskiej w okresie wojen husyckich, kiedy to kolejno i Jagiello i Witold i Zygmunt Korybutowicz mieli poważne widoki na osiągnięcie czeskiej korony, względnie na przyłączenie całego Śląska do Polski. W obydwu wypadkach historia poszła inną koleją: zamiast po Szczecin i Wrocław, sięgnęła Polska po Wilno i Kijów, — Każko zginął w niepotrzebnej walce, Śląsk pozostał przy koronie czeskiej — na powrót tych Piastowskich ziem w granice Rzeczypospolitej trzeba było czekać jeszcze 500 lat.

Wilhelmina Iwanowska — Budowa gwiazd. — Państw. Zakł. Wyd. Szk. Warszawa 1947 — str. 60, rys. 15, cena 70 zł.

Bolesława Twarowska — Promienie kosmiczne — PZWS. Warszawa 1947, str. 77, rys. 17, cena 95 zł.

Wł. Marek Ścisłowski — Promieniotwórczość naturalna i sztuczna — PZWS. Warszawa, 1947, str. 92, rys. 16, cena 92 zł.

Wszystkie trzy wymienione książki należą do biblioteki fizyczno-astronomicznej i zaznają czytelnika z osiągnięciami nauki w dziedzinie poznania budowy gwiazd, ich rozmiarów, masy, gęstości i promieniowania. Wiele

tu jeszcze tajemnic, na które fizyka współczesna szuka odpowiedzi: co jest źródłem promieni kosmicznych, jaki jest proces ich powstawania, w jaki sposób pracują te „potężne wytwórcie energii atomowej dla celów pokojowych“, jakimi są gwiazdy — oto pytania, nad którymi będą się uczeni całego świata.

Książki napisane interesująco, jednakże bez uprzedniego zapoznania się z podstawami fizyki na poziomie szkoły średniej korzyść z przeczytania ich będzie minimalna.

Wacław Gajewski — Symbioza — Państw. Zakłady Wyd. Szk. — Warszawa 1947, str. 52, rys. 14, cena 40 zł.

Choć autor ograniczył się do niewielu tylko typowych przykładów symbiozy w świecie roślinnym i zwierzęcym, książkę tę czyta się z ogromnym zaciekawieniem. Szczególnie interesująco wypadają rozdziały omawiające współżycie mrówek z roślinami w puszczy brazylijskiej lub historia życia Pustelnika Bernarda w towarzystwie ukwiałów na dnie oceanu. Książka ma duże wartości zarówno poznawcze, jak i wychowawcze. Przykłady czerpane z przyrody świadczą, że zgodne współżycie i wzajemność w oddawaniu sobie przysług przynoszą zawsze zainteresowanym niewątpliwie korzyści.

PODRĘCZNIKI

Nakładem Państwowych Zakładów Wydawnictw Szkolnych ukazały się następujące podręczniki:

Dla szkoły podstawowej:

Fr. Bielak, Wł. Szyszkowski, T. Bardach — Czytanki polskie dla kl. VII szkoły podstawowej — zeszyt II, str. 78. Cena 45 zł.

Po pierwszym zeszycie zatytułowanym „Siła jest dziwów“..., obrazującym w umiejętnie dobranych czytankach potęgę ludzkiego umysłu, ukazuje się zeszyt drugi, pod hasłem „Nie rzucim ziemi skąd nasz ród“, ukazujący w 22 czytankach rozwój stosunków polsko-niemieckich na przestrzeni 10 wieków, — od przysięgi, jaką umierającemu ojcu złożył Chrobry — po upadek Berlina i... żądę odwetu, jaką znów plonie od dnia klęski zdeptana hydra germańska.

Bronisław Wieczorkiewicz — Ćwiczenia ortograficzne — klasa VIII, str. 55, cena 35 zł.

Podobnie jak w poprzednich zeszytach teksty do ćwiczeń ortograficznych są tu tak dobrane, że stanowią także znakomity materiał czytankowy zbliżający ucznia zarówno do ważnych zagadnień z przeszłości, jak i aktualnych problemów doby współczesnej.

Jerzy Kondracki — Wiesława Richling-Kondracka — Geografia Polski dla szkoły powszechnej — str. 244, rycin i mapek w tekście 159. map większych poza tekstem 2, cena 125 zł.

Książka ta ma wartość nie tylko poznawczą, ale i wychowawczą, zapoznając bowiem ucznia z elementami geografii ogólnej i Polski — budzi w nim miłość do kraju ojczystego i chęć bliższego, bezpośredniego poznania jego ziem, a zwłaszcza Ziemi Odzyskanych.

Dla szkół zawodowych:

Inż. Stanisław Słowikowski — Praktyczny wykład trygonometrii płaskiej dla liceów zawodowych, str. 104, cena 85 zł.

Dla bibliotek nauczycielskich:

Wacław Sierpiński. — Wstęp do teorii mnogości i topologii. Wydanie II uzupełnione. Str. 136, rys. 15, cena 125 zł.

„Teoria mnogości — pisze autor we wstępie — jest podstawą współczesnej analizy matematycznej; pewne minimum wiadomości z tej dziedziny obowiązuje dziś każdego matematyka. Celem niniejszej książki jest właśnie wyłożenie tego minimum w sposób możliwie przystępny i zrozumiały“.

H. Krzemieniewska — Słuzowce — klucz do oznaczania najpospolitszych rodzajów i opisy niektórych ich gatunków, str. 31, ryc. 24, cena 50 zł.

Dla bibliotek uczniowskich i nauczycielskich:

Jan Bowkiewicz — Życie wód słodkich — Wyd. II, rys. 109, tabl. XVII, cena 225 zł.

Podręcznik ten stawia sobie za cel wprowadzenie czytelnika w tajniki nauki o wodach śródlądowych czyli tzw. limnologii, omawia więc świat zwierzęcy i roślinny naszych jezior, stawów i rzek.

Tadeusz Sulma — Klucz do oznaczania pospolitych porostów, str. 46, rys. 39, cena 70 zł.

U w a g a: Ministerstwo Oświaty wydało nakładem Państw. Zakł. Wyd. Szkł. wykaz podręczników zatwierdzonych do użytku szkolnego na rok szk. 1947/48 do dnia 1. VIII. 1947. Wykaz obejmuje podręczniki do szkół powszechnych, średnich ogólnokształ. i zawodowych.

Z.

Nakładem Wydawnictwa: DZIENNIK URZĘDOWY KURATORIUM OKRĘGU SZKOLNEGO KRAKOWSKIEGO

Adres Redakcji i Administracji: Kraków, ul. DIETLA 90, p. III, pok. Nr. 4, telefon 599-17.

Cena niniejszego numeru wynosi 75 zł. Konto P. K. O. Nr. IV-840.

Zakłady Graficzne „Litodruk“ Kraków, Radziwiłłowska 23 M—22031